

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

Szerkeszti a püspöki hivatal
A szerkesztésért felelős FUTÓ ANDRÁS
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZ.

Megjelenik minden hó 15-én. = Előfizetési ár 1 évre 4 P 80 f.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916.

Elnöki megnyitó

az Országos Református Presbiteri
szövetség sárospataki nagygyűlésén
1935 augusztus 25-én

(Dr. Baltazár Dezső elnök.)

Tisztelt és Szeretett Nagygyűlés! Kedves presbiter Testvéreim! Ünnepi köntösbe szokott öltözni a lelkünk, valahányszor találkozáshoz segít bennünket az Isten kegyelme; mert érezzük, hogy az Úrnak Lelke hívott és vezérelt össze bennünket egyházunk és hazánk templomának építésére szeretetben.

Az ünnepi köntös most fokozott fényvel pompázik rajtunk, mert a történelem égboltjáról fénylő napok tűznek reá szentelt emlékek sugaraival. Most háromszáz esztendeje, hogy nagy tisztességet jelentő kálvinista nevezetünk forrása: Kálvin János hite, tudománya és erkölse bizonyosságait írásba foglalta Institutiónak nevezett könyvében. Ezek a bizonyságok a Szentírásnak elhomályosíthatatlanul kimetszett bélyegei s az igaz keresztyénségnek örök időkre szóló irányvonalai. Ez a könyv a Szent Léleknek olyan erős és világos ihletésével van megírva, hogy benne nem is az ember szól, hanem maga a Szentírás, amely „Istentől ihletett és meg nem hamisítható“.

Ez a könyv a középkori keresztyénség tévelygése alól kidöntött minden alapot s a bibliai keresztyénség lelki felülállását biztosította a földi hatalommá világiasodott s az emberimádás lejtőjére tévedt nemzetközi egyházi szervezet felett.

Ami világhosszág szükséges a lélek fejlődéséhez, ami szabadság kell az embereknek és nemzeteknek önerejükét áldásosan kifejteni, ami

szerepet igényel az embertestvériség és polgári egyenlőség demokráciája, amennyi magasság nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a világ bűneinek szolgaságából Isten fiainak méltóságára emelkedjék az ember: az ebben a könyvben benne van. Ezért van az, hogy a Kálvinizmus szelleme és világnézlete a magyar génusz lelki nemességével leginkább rokon s ezért, hogy a kálvinizmus legvigyázóbb és leghívebb őrség volt a nemzet nyelvi és alkotmányos kincsei mellett az árulások századaiban, amikor a politikai és egyházi hatalom szövetségének ellenséges idegensége vérrel és vassal folytatott irtó háborút nemzeti létünk ellen, megmérgezve a magyar lelket annyira, hogy egy elvetemült országgyűlés hazaárulóvá bélyegezte a magyar szabadság legnagyobb áldozóját.

Ez a legnagyobb áldozó II. Rákóczi Ferenc. Nem a mi vallásunkhoz tartozott, de magyar lelkünk teljessége minden nemes jellemvonásával lelkesült-testesült meg benne. Zrínyi Miklós nyomán ő is azt tartotta, hogy ha a vallásunk nem az ő vallása, de a szabadságunk az ő szabadsága is. Lelkiismereti és alkotmányos szabadság: ez a kettős egység az ő célja, politikája, eszménye, életének tartalma, halálának megdicsőítője. A küzdő, szenvedő, áldozó magyar nagyság eszményképét látjuk benne és vallási különbözőségünk szakadékát a hálás kegyelet és magasztalás aranyhídjával kötjük át, mert igazságosak, mert elsősorban magyarok vagyunk. II. Rákóczi Ferenc szolgaföldön nem élhetett, még ha hazája volt is ez a szolgaföld. Most szolgaföldben nyugszik. Éltemben poklokra kellett alászállania hazaárulás reágyalázott bélyegével fennkölt homlokán. A második poklokra szállás láncait nekünk s a világ magához tért ítélőszékének: kell az igazság és becsület győzelmével letördelni haló porairól.

Kétszáz esztendeje szállt a megdicsőülés

honába II. Rákóczi Ferenc. Kétszáz esztendeje annak is, hogy az általa képviselt szabadság és egyenlőség nyomán a tiszáninneni egyházkerület történelmet csináló nagyságai a lelkeszi és világi elemet jogokban és kötelességekben egységre hozták, életre hívva az egyház szervezeteiben is a magyar kálvinista lélek, vagy jobbanmondva a magyar lélek jellemét a minden vallási, szellemi, erkölcsi és nemzeti erő életető forrását: a demokráciát, és megerősítve a magyar kálvinizmus lelki egységét a jogi és szervezeti egységgel is.

Az egységben erő van, de van benne téltenségre hajlamosító elem is. Az egység nagy méretei és kiképzett belterjessége nagyon sokszor a felelősség számára halált vagy legalább is aluvást jelentenek. Ennek az aluvásnak a jelei mutatkoznak is a magyar kálvinista társadalom életén. Öntudat hiánya, megalkuvások, behódolások, kétfelé sántálás, hidegnek, melegnek egy szájból kifívása, eszményeink, történelmi igazságaink adásvételi sorsa: jelzik a halál előképét: az aluvást. Ünnepelni igazán csak a lélek díszével lehet. A lélek díszét pedig az képezi, hogy ha az ünnepelt történelmi emlékek mérlegében aransúlyúaknak találattunk. Az ünnepéls felelősséget jelent. Felelőség nélkül az ünneplés az emlékek megcsúfolása lesz. Érezzük át külön-külön ezt a felelősséget és együttesen a szerint cselekedjünk, hogy egyházunk s hazánk kedvét találja bennünk.

Dr. Tóth István.

Az egyetemes protestáns testvéri közösség mély meghatódottsággal veszi tudomásul azt aényt, hogy Dr. Tóth István, a jeles kultúrpolitikus hosszú és eredményes munkásság után kilépett a kultusz-kormányzat aktív kötelékéből, egyben benső örömmel azt, hogy nyugalomba vonulása alkalmából őt a Kormányzó úr államtitkári címmel tüntette ki.

Nem mehetünk el e tény mellett annak egyszerű regisztrálásával már csak azért sem, mert Dr. Tóth István személyében olyan magasan kiváló egyénben nyert hosszú időközön át képviselőt a protestáns ügy, aminővel ritkán dícserekedhettünk a múltban s az általa elért fényes eredmények dokumentálják az ő igazi rátermettségét, hanem azért sem, mert olyan férfiúnak a nevét irtuk cikkünk fölé, akinek az általa képviselt ügy nemcsak hivatalos kötelességei közé tartozott, hanem valósággal szívügye volt s méltó arra, hogy távozása alkalmával megnyilatkozásunkban a szív érzelmei is kifejezést találjanak.

Tanaságos pályafutását csupán két szóval jellemezhetjük s ez a két szó így hangzik: munka, ez az egyik, a másik pedig ez: hűség.

Az első szürke szó, mint a név, amelyet visel. De a szó körül a léleknek mennyi nemes energiája sűrűsödött össze s az egyszerű név fényt és életet jelentett a mi mostani ezer lehetetlenséggel küszködő, ugyanannyi meddő harcokban emésztődő egyházi és egyháztársadalmi közéletünkben. A nagyfontosságú munka természetének tisztán látása és tökéletes felismerése edzette és aranyozta be a lelkét a nagyoknak és igazaknak legszebb ékességével: a hűséggel. Mert ő csakugyan hűséges volt a rábizottakban, a hűségesekeknek pedig jutalmul a Megváltó az Élet koronáját helyezte kilátásba.

Ósi, mezőtúri református család sarja. Édesapja Mezőtúr városának ma is élő (86 éves) ny. főorvosa. A nagy műveltséget, egyéni kiválóságot, a kedves és közvetlen modort, szerény, de mégis előkelő megjelenést ebből a forrásból merítette s vitte magával fel a legmagasabb méltóságig. Amivé lett és lehetett: a vele született természetes tehetségnek, ennek az egyszerűségében is nemes lelki talajnak köszönhető, mely a magas puritánságával irányt szabott számára magasra ívelő pályája ösvényein.

Mint egyszerű joggyakornok lépett 1902-ben a kultusz-kormány szolgálatába, ahol később közel két évtizedig állott a protestáns ügyosztály élén, mint annak vezetője s mindenkor az abszolút becsületesség, tisztesség és megbízhatóság jellemezte úgy hivatali, mint közéleti munkásságában.

Hosszú pályafutása alatt ügyszólván minden fontos ügyosztálynak főnöke volt, de leghosszabb időt mégis a protestáns ügyosztályban töltött el s a két testvéregyház sokat köszönhet az ő önzetlen és nemes munkásságának.

Sokat tett és dolgozott egyházaink javára s különösen nagyjelentőségű intézkedése volt az annuitások engedélyezése; ebből született meg Debrecenben az új Dóczy-intézet és a református tanítók üdülőháza Balatonalmádiban. A református lelkészeknek és tanítóknak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátására szolgáló nyugdíjösszegnek az állami költségvetésben történt előirányzása az ő hathatós közremunkálásának köszönhető. Általában véve az egyházak, egyházi intézmények, charitatív jellegű törekvések benne mindenkor a legmegértőbb barátira és támogatóra találtak.

Tiszántúli egyházkerületünk még 1929-ben tanács bírójává választotta s e tisztségét ma is viseli; de az egyházi élet szűkebb mezéjén is tevékenykedik. A budafoki református egyházköztség örökös tiszteletbeli főgondnokává választotta temploma és kultúrháza felépítése körül kifejtett hathatós segítségéért.

Most, amikor Dr. Tóth István lelép az aktív tevékenység porondjáról, csak természetes, hogy illő búcsú nélkül nem bocsáthatjuk el. Mi meghajtjuk előtte az elismerés és a szeretet lobogóját s midőn a legmagasabb kitüntetés felett jóleső örömmünk kifejezzük, tesszük ezt azzal a hittel, hogy véle még sokszor és sokáig fogunk találkozni azon a szent mezőn, amelyen olyan sok az aratni való gabona és az arató kevés.

Post festas . . .

Itt ülök ismét csöndes dolgozószobámban, az íróasztal mellett. Lehunyt szemem előtt elvonulnak a közelmúlt napok színes emlékei, mozgalmas képei.

Mikor útnak indultam hazulról Patak felé, úgy szakítottam ki magamat elcsüggesztő gondjaim közül, mint a gyermek az idegen karokból, ha édesanyja közeleg felé. . . Jóságos Alma Mater, testvéri lelkek áldott közössége, messze-kéklő zempléni hegyek futok, száguldok felétek, hozzátok! Fáradt, csüggedt lelkemet hadd fűrösszem meg a gondtalan napok üdítő hullámaiban. . .

Míg rohant velünk a vonat, a vérző Alföld sebei tátongtak felém mindenütt. A megrepedezett földek, kiégett mezők, rétek, aszály-ütötte kukoricatáblák szinte sikoltottak az eső után. Hiába itt minden rohanás, a gond, az „atra cura” versenyt szalad velünk. Hiába minden menekülési szándék, mikor a lélek mélyén ott borong a sötét árnyék s a vonat kerekei együtt dübörgik zakatoló szívünkkel: mi lesz a népemmel, a fajtámmal, a gyülekezetemmel?!

Most, hogy csöndes magányomban összegezni próbálom a pataki napok eredményeit, meg kell vallanom, hogy alapjában véve erre a kérdésre kerestem és sóvárogtam a választ a pataki testvéri közösségben. Erős a meggyőződése, hogy — be nem vallottan — velem együtt ezt kereste minden magárahagyottan tusakodó falusi lelkipásztortársam is!

A „legmagánosabb ember”, a magyar falusi lelkipásztor minden esztendőben azzal a makacs reménnyel indul az ORLE konferenciára, hogy egyre győtrőbb gondjaira, problémáira és sebeire talán éppen most talál erőt, vigasztalást, feleletet és gyógyító olajat!

Félre ne értessem. Teljes tisztelet és elismerés illesse a konferenciák szervezőit, előkészítőit és vezetőit. A programm mindig magas színvonalú, érdekes, változatos. Most is az volt. Érdekelt is bennünket minden pontja. Meg kell azonban mondanom, hogy a konferencián résztvevők általános véleménye szerint túlságosan összezsúfolódott a tárgyak és előadások tömege. Ez egyrészt nagyon fárasztóvá tette az állandó részvételt, másrészt, az idő rövidsége miatt alig adott alkalmat a hozzászólásokra.

Miközben az előadásokat hallgattam, állandóan valami kínzó hiány-érzet nyugtalanított. Úgy éreztem, hogy bármennyire időszerű is a tárgyalt kérdések nagyobbik fele, mégis hiányzik a konferenciánkból az — élet. A győtrő problémáival mellünkön fekvő, torunkat fojtogató mai élet. Hiányzik azért, mert nincs mód és lehetőség arra, hogy kitarulhassanak a gondoktól szorongatott lelkek s a testvéri közösségben legalább a tehermegosztás által nyerjenek egy kis megkönnyebbülést, egy kis biztatást. Így aztán hiába próbáltuk a lelkünket az előadásokra való figyelés külső fegyelmével elcsitítani, csak ott dörömböltek, dübörögtek benne a feleletre hiába váró kérdések. Bizony magánosok, elhagyottak voltunk mi a nagy sokadalomban is, ki-ki egy külön kis világ, fölötté rászakadni készülő nehéz fellegekkel!

Ottthon az adósságoztól roskadozó gyülekezet, a nyomorúságban színlódó nép, itt a gondjai elől

menekülő pásztor, aki érzi, hogy hiába minden, nincs menekülés, mert velejött a szíve, a szíven a sebek. Ezek meg mintha a távolsággal egyenes arányban lennének sajgóbbakká. Ezt a sajgást akkor éreztem legerősebben, amikor a konferencia legidősebb, igazán élet-ízű előadását hallgattam, Vásáry Józsefét, a lelkesnek az agrárkérdéssel való kapcsolatóról. Ki is buggyant a lelkemből a Tiszántúl nagy fájdalma s igénytelen, töredezett szavakkal próbáltam rámutatni a legfájóbb magyar és — különösen tiszántúli viszonylatban — református problémára, az alföldi kubikos- és mezőgazdasági munkásság siralmas nyomorúságára. Mert nincs győtrőbb fájdalom, mint segíteni nem tudó, tehetetlen kétségbeeséssel nézni ennek a nagyon értékes néprétegnek pusztulását s velük együtt azoknak az eklézsiáknak a külső és belső sorvadását, amelyeknek tagjai ezekből a halálraítélt munkásokból és ugyancsak haladó existenciájú törpe-birtokosokból állanak!

Engem ez a fájdalom szorongat. Ez rabolja el az éjszakai nyugodalmamat. Ez üz, hajszol esztendőket óta gyűlésekre, összejövetelekre, világiakra, egyháziakra egyaránt. Ezért deputációzom magas hatalmasságok előtt. Végighurcoltam és felemelem a sötét lobogót fent és lennt s feleletet kérek, várok, sürgetek a nagy kérdésre; valami biztatást, megnyugtatót keresek a népem s a magam számára. Ezt kértem, ezt kerestem Patakon is. Valami görcsös, makacs reménységgel vártam, hátha itt, ebben a magyar lélektől megszentelt, magyar kálvinizmustól átítatott, történelmi környezetben megtörténik a csoda s a magyar református lelkipásztorok szívéből a bizonyos zengésű trombita harsogásával olyan üzenet zendül, amelyet meg kell hallani mindenkinek ezen a magyar földön. Üzenet arról, hogy a magyar református egyház lelkipásztorai testvéri szívük teljes szeretetével és együttérzésével teszik magukévé a szenvedő magyar földmunkásság sorsát s nem nyugszanak addig, míg a bennük élő erők teljes latba vetésével ennek a munkásságnak emberhez méltó életet nem harcolnak ki! És egy másik üzenet a válságba sodródott munkás-gyülekezetekhez: ne féljétek, a pásztori szívek felétek dobognak, értetek imádkoznak s Isten és a történelem előtti felelősségük tudatában fogadalmat tesznek arra, hogy fentmaradásotokat a magyar reformátusság és az egyetemes magyar nemzet felelősségérzetének felébresztésével és hozzátok hajlításával fogjuk biztosítani! . . .

A csoda nem történt meg. Ez a gyűlésünk is úgy múlt el, mint a többi. Szép volt, kedves volt, de nem oldott meg egyetlen problémát, nem nyugtatott meg egyetlen nyugtalan szívet sem. Az enyém legalább — úgy érzem — még nehezebb, még nyugtalanabb, amióta hazajöttem. . .

Szegény, tőpörödött munkás-asszony sirta el tegnap panaszát: férje gyalog ment fel Pestre munkát keresni, három hétig nyomorgott odafent munka és kereset nélkül. Aztán, ugyancsak gyalog hazatolta a talicskáját s most itthon nyomorog tovább.

Hát lehet ebbe belenyugodni?! Mi lesz velük, mi lesz velünk? Isten kezében vagyunk!

Marjay Géza.

Erótsugárzó drága, szent kövek.

A napokban Patakon jártam.

Résztvettem az ORLE konferencia egyik legszebb jelenetén, amikor a presbiterek istentiszteletén, pár ezer lélek valami csodálatos buzgósággal, áhitattal énekelte: Jövel Szentlélek Úristen!

Elöttem, véletlenül, a templom padjában egyik volt professzorom, Maklár Papp Miklós üldögélt 88 esztendővel vállain. Ritka szép, magas életkorára tekintettel, nagy egyetértéssel meg is állapítottuk azonnal, hogy mentől tovább él egy-egy volt pataki diák, annál inkább meggyőződhetik arról, hogy Patak — Patak marad minden időben.

Kétségtelen, hogy bizonyos, különleges varázsereje van ennek az ősi nagy községnek.

Könyved, laikus, felületes lélekkel észre sem vesszük, hogy honnét származik ez az őserő? Holott, amikor Patakon jár-kél az ember, valósággal lábaival tapossa emez őserő kútfejét. Nézetem, felfogásom szerint a bölcs gondviselés valahol a pataki kövekben rejtette el emez őserőt.

A pataki kollégium udvarán például beláthatatlan idők óta felrétegződve állnak eme kövek, kötőrmelékek.

Valamikor ferencesrendi barátok jártak-keltek ezeken a köveken. Csuklyás barátok, szerzetesek, akik már négyszáz esztendővel ezelőtt, bizonyos primitív theologiai képzettséggel, a vallásos élet igazságait igyekeztek keresni, kutatni. Majd rokonszenvezni kezdtek a nagy német ágoston-rendi Luther kolléga felfogásával; később Kálvin János tanításaival.

S az elhintett magvak Jézus tanítása szerint, jó földbe kerültek. Hát kellett termékenyebb talaj szerte e világon, mint a Perényiek, a Rákócziak, a Lorántffy Zsuzsannák szíve!?

Köves, kavicsos tájékon, kősziklák mentén Istentől megáldott, Istenért élő-haló drága nagy szívek! Csoda ez ma is, bibliai csoda.

Messze a szent földön, Jeruzsálem is a kövek, a kősziklák városa. Jézus holttestét is egy sziklába vajt sirüregbe helyezte el arimáthiai József. Kősziklák között hangzott el az angyalok vallomástétele: Nincsen itt, hanem feltámadott (Luk. 24: 6.).

A mai reális élet drága, nagy értékeit, az aranyat, az ezüstöt, a legnemesebb fémeket, a nélkülözhetetlen vasat, a rideg kőszikla termeli ki.

A világ legnagyobb, kimondhatatlan drága szent értékét, a feltámasztott Istenfiút, sziklasírból viszi át a bölcs gondviselés az örökkévalóságba.

Oh, boldog az a nemzet, az a haza, ahol az ország határain belül akad egy-egy pont, egy falu, egy város, egy intézmény, ahol a kövek, a sziklák, vallási és nemzeti értéket sugároznak ki.

Ez a pont ma, csonka hazánk területén, Sáros-patak! Ezt bizonyítja ennek a helységnek páratlan, tüneményes múltja.

Várkastélyában, az ódon falak között királyok éltek annak idején. Majd amikor letűnt az Árpád- és Anjou-házból származó királyok csillaga, akkor helyükre, tanyájukra költöztek a magyar szellemi élet halhatatlan emlékü mecénásai, felkentjei, a Perényiek, Rákócziak, a Lorántfyak. A pataki kövek között elrejtett őserő tündökölni kezdett

csodálatos fényvel, pompával. S ez a fény, ragyogás betöltte nemcsak a haza határait, hanem átvilágított a határokon túlra is.

Az üldözések, a templomfoglalások korában is csodálatos fényvel ragyogtak a pataki kövek.

Elvették ottani híveinktől a szép gothikus templomot, a nagyasszony, Lorántffy Zsuzsanna hanvaival együtt. S a pataki kövekből épült egy új templom, méreteiben nagyobb, hatalmasabb, miként a régi...

Ma talán, amikor némely berkekben úrrá kezd lenni közöttünk a csüggedés, lehetnek, akik kétségbevonják a pataki kövek ősi kisugárzó erejét.

Szó sincsen róla, magam is átérzem e jelenséget. Látom például, hogy ma Patak is ceremóniásabb, mint régen. Látom továbbá, hogy a kollégium imatermeinek hatalmas ablakaiból eltűntek az átlátszó üvegtáblák. S ezáltal megsemmisült a nyugati ablakokon át a remek felföldi, az új- és ó-Bodrog-felöli ablakokon át a gyönyörű szép alföldi tájék pompás panorámája. Sárga-fényű ablaktáblák kerültek a régiek helyére.

Dehát mindezek csak külsőségek. Lehet, hogy a kollégium mostani vezetősége mindezeket azért cselekszi és cselekedte, hogy a mai kor ifjúságát elmélyedésre, magabaszállásra serkentse.

A pataki kövek varázserejét semmiféle külsőség tönkre nem teheti, meg nem semmisítheti. Ezen őserő Istentől való adottság.

S hogy ezen állításom, nem holmi alkalmi cikkekkel együtt járó frázis, olcsó szellemeskedés, mutatja az az ének, amelyet az 1860. évben, a háromszázados ünnepen énekeltek a pataki templomban. Erdélyi János emlékkönyvében ezen ének megható, szinte fátumszerű strófája így hangzik:

*Elporlik, amit embernek keze rak,
Nyomára sem lel majd az utókor.
Innen is elmulhatnak e szent falak,
De csillagok jelzik helyét akkor.
Hol annyi elme nyert hitet, világot,
Nem hallgathat többé homály, némaság ott.*

A pataki kövek fátumszerű erejét, hatalmát, örökkévalóságát felismerték már régen, nagyon régen. Tudják, sejtik, ismerik ma is sokan, nagyon sokan.

Megható példáját láttam ennek a mostani konferencia utolsó napján.

Hazafelé tartva, már a vonaton ültünk mi szabolesmegyei emberek, lelkipásztorok. Egyikünk-másikunk lábai mellett némi pataki emlék, egy-egy demizon bor pihent. Mellettem egyik megszállt területéről való idősebb lelkipásztor testvérem üldögélt. Demizonban lötyögő bor helyett azonban könyveket, füzeteket vitt magával emlékül. S még a vonat ablaktáblái a várat, a kollégium körvonalaikat tükrözték vissza, az én ismeretlen öreg paptestvérem beletemetkezett, az egyik füzet, a pataki kollégium történetének lapjai közé, akárcsak egyik-másik hegyaljai izraelita atyafi napfelkeltekor az imakönyv betűi közé.

— Nem tudom, ki vagy öreg testvér, de én ismerlek — állapítottam meg magamban.

Hej, valamikor, amikor én is lent a déli határ-

szélen, a szerbek között éltem, messze Pataktól, nagyon messze, éppenígy kapkodtam egy-egy füzetet, újsághíren, ami nekem a pataki kövekről, históriákról beszélt.

A vártól, a kollégiumtól, amikor nagy-nagy messziségekben éldegél a szegény pataki, csak akkor érzi át a költő vallomását:

*Most, hogy távol vagyok tőled,
Most szeretlek igazán.*

Óh, boldogok még a mai nyomorúságos, romlott világban is, akik Patakhöz közel élhetnek, lakhatnak. Ámbár fájdalom, sokan a boldogság eme fokát átérezni nem tudják s arra nem is képesek. Ez a tény az oka annak, miszerint a pataki kövek kisugárzó erejét, eltekintve a kivételektől, rendszeresen egyének veszik észre, akik nagy messzeségekben, idegen ajkú népek között keresik kenyerüket.

Ezen férfiak előtt éjrek idején, az álmok gyorsröptű szárnyain, megjelenik néha a kollégium és a várkastély látkepe. S aztán jönnek a tanárok, a professzorok. Álmaikban hol szekundát, hol jelest, hol dícséretet kapnak a messze földön élő szegény, volt pataki diákok. Néha éneket hallanak, amint egy hatalmas menyezetes templomban temérdek sokan, ezrek éneklék: Jövel Szentlélek Úristen!...

Óh, hányan álmodoznak ma is messze földeken Patakról. Hányan vannak, akiket messze földeken, a nagy idegenben is rendkívül szeretnek, becsülnek, tisztelnek, mert hűséges, önzetlen, becsületes, munkás lelkek. De mégis, mégis reggelenként haza gondolva, tiszta szívvel imádkoznak régi hazájukért, nemzetükért, egyházukért Patakra gondolva.

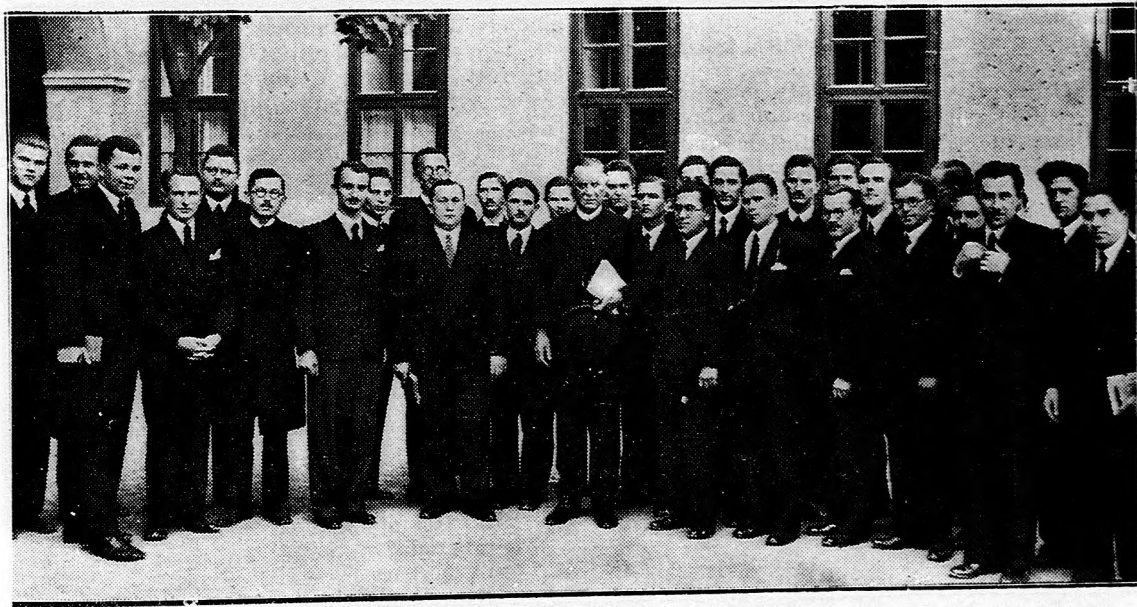
Patakra, ahol közönséges szürke kötörmelékek takarják a kollégium udvarát, ahol szürke, ódon kövekből alkotott épületek beszélnek a letűnt időről, századokról. Ahol a kövek között annyiszor eltemették már a magyar igazságot s ünnepeltek irtózatot Nagypénteket... De ahol már nem egyszer felhangzott a húsvéti angyalok vallomástétele: Nincsen itt, hanem feltámadott!

Patak, Patak! maradj nekünk, aki régen voltál. Messze élő, becsületes volt diákjaidnak Isten után egyetlen reménye! Maradj a mi Jeruzsálemünk!

Mert Nagypéntekje van újból e nemzetnek. Golgothára feszítve a magyar igazság.

Pataki kövek! az ősi erőt sugározzátok kettős mértékben! Szenvedések, könyhullatások után hadd hallja a nemzet újból a kövek városából: Nincsen itt, hanem feltámadott.

Baráth Imre

Első lelkészképesítő vizsgálatot tett segédlelkészek.

Folyó hó 14-én fejeződtek be a Kollégiumban az első lelkészképesítői vizsgák. Az új segédlelkészekhez Dr. Baltazar Dezső püspök intézett mélyértelmű szavakat. Az új segédlelkészek nevében Hadházy Sándor köszöntötte a vizsgáló-bizottságot.

Az új segédlelkészek a következők: Birinyi János, Bottyán János, Czippán János, Csánki Gábor, Csík József, Csikesz Tibor, Dedinszky Jenő, Görömbey Zoltán, Hadházy Sándor, Hajdú József, Har-

sányi András, Horváth György, Jeney László, Kecskés Balázs, Kotormán István, Kuthy István, Lovas Márton, Lipcsey Gábor, Mágory Sándor, Molnár István, Nagy Jenő, Nagy József, Nagy Lóránd, Pap István, Pókos Ferenc, Rácz István, Román László, Soós Béla, Szabó Lajos, Tantó Sándor, Tokaj József, P. Tóth Lajos, Veres Sándor.

A második lelkészképesítő vizsgálatra a jelentkezők most folynak, így erről csak majd októberi számunkban közölhetünk tudósítást.

Tudomány és irodalom

Részlet dr. Nagy Sándor:

„Egy fiatal élet rapszódiaja” című könyvéből.

A földszinti és emeleti rész bolthajtásokkal csipkézett folyosóin szerte az ajtók előtt apró csoportok verődtek össze s zsvajogtak.

— Ezek is a magántanító urak után váraognak — magyarázott Laci.

A két gyermek a kapu boltozata alá eljutott.

— Quo contenditis, pueri? — állta útjukat a janitor.

Laci könnyedén recitálta, ahogy betanulta.

— Ad discendum privatum — s közben előhúzott egy féltényérnyi rézlapocskát és a kapusdiáknak elébe tartotta.

— Pergas! — A kaput a janitor egy nagy kulccsal kinyitotta.

Laci gyermekes hetykeséggel lépett ki a kapun. Némi büszkeséget érzett, hogy ekkora tekintélye érvényesülésének kis barátja tanuja lehet. Elővesz egy semmi-dolgot s a nagy kapu feltáru. Kezdte is már: Lásd, Misi... Tovább nem folytathatta, mert mintha hátbautótték volna. Mögötte a kapu nagy zörejjel becsapódott. Ijedten fordult vissza. Misi sehol. Benniszorult.

Pillanatra megdermedt. A belülről kihangzó beszédre ocsúdott.

— Retro, perverse! — csattogott a janitor hangja.

— Beszéljen magyarul — bátortalankodott Misi megszéppent hangja.

— Hol az igazoló-lapod, hogy kimehess?

— Ha jöttem, mehetek is tán?

— Ne feleselj! Van-e lapod, vagy nincs?

Persze, hogy nincs — felelt meg gondolatban Laci a kérdésre. Bekiáltotta: Misi még csak ma jött! Semmi válasz. Ellenben:

— Akkor szólni akartál?

— Nem akartam. — Laci tisztán kivette, hogy Misi mécsese mindjárt eltörök.

— Még hazudsz is? — harsogott a janitor hangja.

Misi szava egyszeriben megkeményült.

— Ilyet nekem kétszer se mondjon.

— Mit? — s valami suhanásfélét hallott Laci.

— Azt a korbácsot tegye le, mert a hasába rugok.

— Ejnye, a teremburádat, kölyök! — s Laci majd leszédült. Mintha tulajdon füle mellett csapódott volna le, oly tisztán hallotta a korbács suhantását, nyomában meg Misi éles sikoltását. Megdermedt. Hirtelenében nem tudta, mit cselekedjék. Csak annyit érzett, hogy neki most tenni kell valamit. Futásnak eredt. De a korbács suhogását így is folyton hallotta. Az iskolai sütőház szegleténél megállt. Visszairamodott. Nekivágódott a vasajtónak és öklözni kezdte. Ne bántsa Misit! Ne bántsa! Kis ökle az ajtó vasburkolatán szaporán puffogott. Semmi válasz. Csuklójánál az izmok fájni kezdtek. Belülről kihallatszott Misi sírása. Az ajtónak ismét nekiállt, majd levette magát a földre. Ne bántsa Misit! Ne bántsa!

— Mért sírsz, fiacskám? — Laci felfigyelt. Ez a gazdája hangja, Földi Jánosé.

— Megütöttek... megütöttek... — szepegett Misi.

— Hja, kis komám — s Földi hangjában a vigasztaló jóság lelke beszélt — itt mihamar megesisik, ha a gyermek nem tanul.

Misi öklével a szemét törölgette s közben gyanakvással viaskodó bizalommal vetette fel a selymes-hangú idegen bácsira.

— De én tanuló, bácsi. Most is tanulni mentem volna. Földi uramhoz mentem volna. Azt mondta Gál Laci, ez az úr nagyon okos, meg nagyon jó ember.

Földi beszólt a janitor ajtaján.

— E gyermekhez durva voltál. Szégyeld magadat. Most azonban nyiss kaput s az én kezességemre bocsásd ki.

A janitor nem ellenkezett. Érezte maga is, hogy a korbácsot kissé tán elhamarkodottan használta. Hanem aztán vállat vont. Adjanak kezébe liliumszálat, ha némely úrfinak már a skutika is fáj.

Misi hozzásimult az ismeretlen jó bácsihoz s kezét megfogva lépett ki vele a kapun.

Laci az egyik ablakmélyedésben szorongott, míg gazdája a kis baráttal a kunyhók felé elhaladt.

Földi kunyhójának udvarán valami hat gyermek várt a préceptor úrra. Nem tétlenkedve. Egyik ásott, másik lapátolt, a harmadik s negyedik földet kosarazott, a többi meg a felforgatott föld darabos göröngyeit aprózgatta, morzsolgatta.

Földi János körüljárta a virágágyaknak felforgatott köröket. A fiúk munkájával meg volt elégedve s magában számítgatta, mi virág hova jön. Ebbe a verbénák, emebbe a jácintok. Ez lesz az árvácskák, emez a nárcisszek ágya. A muskátlik majd a középső ágyba kerülnek.

— Itt van egy új pajtás — mutatta be a préceptor úr Misit a gyermekeknek. Azok a ma jött új társra ismertek rá benne. — Hogy hívnak, fiacskám?

Misi illedelmes szerénységgel válaszolt.

— Csokonai Mihálynak, szolgálatjára az úrnak.

— Szép név — állapította meg könnyedén Földi, mi közben válláról a fekete tógát lekavarintotta — s a kunyhó pitvarába befordult.

A fiúk leporolták ruhájukat s kezüket nadraguk szárához és pruszlikjuk csücskébe beledörzsölték.

Laci bűnbánó arccal Mihály mellé settenkedett.

— Fájt-e?

Misi rátekintett.

— Micsoda?

— A korbács.

— Hisz én is oldalba könyököltelek.

A két gyermek egymás szemébe mosolygott.

A préceptor úr kifejlődött a lompos gúnyából és az udvarra kiszólt.

— Jöhettek.

A gyermekek savanyú arcot vágtak s a pitvarba besorakoztak. A kilincs előtt sokáig dévankoztak. A benyitás elsőségét mindenik a másikra hagyta. Misi előre lépett, halkán kopogtatott és benyitott. Utána a többi is beszerénykedett.

Laci a szobában odasugott Misinek s közben jelentősen mutogatott a búbos-kemence felé.

— Télen majd abban a kuckóban fogok hálgni. Ott jó meleg lesz.

Mennyei javak.*

A napilapokban majdnem állandóan jelennek meg különösebbnél különösebb cikkek évszázadokkal ezelőtt elrejtett s váratlanul feltalált hatalmas értékű kincsekről, hogy olvasótáboruk érdeklődését ezáltal is minél jobban felelősségteljesítjük. Ilyenkor azután mindig felelevenedik emléke azoknak a csodás kincseknek is, amelyek létezéséről mesék és legendák szólnak s amelyek között a leghíresebbek közül való a Niebelungok kincse. A Niebelungok a monda szerint törpék voltak, akiknek egy hegy belsejében óriási mennyiségű kincsük volt elrejtve. E kincset később a bátor hős: Siegfried szerezte meg magának.

A kincsekről szóló mesék némelyikének van valami történeti alapja is. Így például annak is, amelyik az arannyal és mindenféle kincsel dúsan megrakott spanyol gályákról szól. Sokan még ma is hiszik, hogy egyszer majd valóban rájuk fognak bukkanni valahol. Nem régen is többen kutattak Skócia nyugati partjai mentén azután a spanyol hajó után, mely a spanyol armádia támadásakor ott süllyedt el. Kutatásukat főképpen az hajtotta, hogy e hajó mesés kincseket tartalmazott. Fáradozásuk azonban nem járt sikerrel, mert semmi értékeset sem találtak. Mások meg a Csendes Óceán egyik szigetén kutatnak abban a hiedelemben, hogy a tengeri rablók egykor ott sok pénzt rejtettek el. De ez a fáradozás is mindeddig meddőnek bizonyult.

Mi, ha sok pénzünk van s biztonságba akarjuk azt helyezni hosszabb időre, betesszük a takarékpénztárba. Azokban az országokban azonban, ahol nincsenek bankok, a pénz biztonságba helyezésének más módjai vannak gyakorlatban. Az ilyen országokban legtöbbször lyukat ásnak a földbe és oda rejtik a pénzt.

Van aztán olyan keleti ország is, ahol az aszszonyok minden megtakarított pénzükön gyűrűket és egyéb ékszereket vesznek, úgyhogy, ezek egész vagyonukat magukon hordják. A keleti országokban azonban nemcsak a pénzt és az ékszereket számítják a vagyonhoz, hanem a finom himzéseket és az értékes anyagból készült ruhákat is. Ezeket sem elrejtteni, sem állandóan viselni nem lehet, mert ha hosszú ideig használatlanul hevernek, nagyon nehéz megóvni őket a molytól, melyek keleten még nagyobb seregben repkednek, mint nálunk. Tehát az olyan vagyonos ember kincsének, akire a mi Urunk gondol, midőn alapigénk szavait hangoztatja, keleten három ellensége van. A ruhát a moly teszi tönkre, az elásott kincset megemésztí a rozsda, vagy pedig tolvajok lopóznak a házba és ellopják. Ez az utóbbi veszedelem nagyon könnyen megtörténhetett, mert a házak többnyire sárból voltak tapasztva. Nem kellett a tolvajnak még csak betörő-szerszámok sem. Egyszerűen és könnyedén keresztül fúrhatta magát a falon.

Ha azonban vagyonról beszélünk, nem feltétlenül pénzre, vagy ékszerre kell gondolnunk. Mindaz

* Mutatvány a *Hastings-Gáty*: A második mér föld című gyermekistentiszteleti beszégyűjteményből, amelyhez *A család vallásos karaktere* címen Szabó Imre bpesti esperes írt bevezető tanulmányt. A 35 beszédet tartalmazó kötet 3-12 pengőért megrendelhető *Dr. Incze Gábornál*, Budapest, II., Török-utca 4.

kincs számotokra, amit igazán szerettek és értékesnek tartotok. Az egyik ember életében a pénz ilyen, a másikéban a hírnév, egyesek a képgyűjteményüket, mások meg értékes kutyáikat tartják legdrágább tulajdonuknak. Mondhatjuk, hogy kinek-kinek az a vagyona, amihez a szíve különösképpen vonzódik és amivel éjjel-nappal foglalkozik.

Jézus nem is azt mondja, hogy helytelen dolog, ha megőrizzük, megtakarítjuk pénzünket, vagy ha értékes dolgokat szerzünk magunknak és ügyelünk rájuk. Hiszen éppen ő ad szemet a szép látására és ügyességet annak létrehozására. Tudja, hogy bölcs és helyes dolog, ha az emberek előre gondoskodnak öreg koruk és gyermekeik jólétéről. De figyelmeztet egyúttal minket, hogy nagy veszély rejlik abban, ha a lelkünket egészen ahhoz kapcsoljuk s azt tartjuk egyedüli igaz vagyonunknak.

Ha valaki tudja, hogy ez vagy az a bank megbukik, nem helyezi abba a pénzét. Ha édesanyátok ruhát vásárol számotokra, főképpen arra néz, hogy tartós lesz-e, vagy nem és ha úgy látja, hogy a kezébe került szövet hamarosan tönkre menne, nem is vásárolja azt meg. Nos, mind azok a kincsek, melyekről eddig beszéltünk épilyenek. A földi élet után nem érnek semmit. Tehát, ha ilyen dolgok után sóvárog a szívünk, ha csupán ezek a mi kincseink, egyszer majd mindenünket elveszítjük.

Vannak azonban más kincsek is. Kincsek, melyeket sem a moly, sem a rozsda meg nem emészt, sem a tolvajok el nem lopnak. Ilyen kincsek a jellem, a másokért végzett szolgálat, a Krisztus gondviselésére bízott szív és az ő szolgálatára használt élet. Ezek az örökkévaló kincsek, melyeket soha semmi sem semmisíthet meg.

Hadd mondjak el ezzel kapcsolatban egy történetet! Egy hajó haladt a tengeren. De hirtelen sziklához ütdődött s néhány perc alatt darabokra zúzódott. A szerencsétlenség idején egy ember aludt a hajón. S a hullámok a hajónak azt a részét, amelyen feküdt, egy parthoz sodorták és kivetették a szárazra.

Midőn felébredt, nem tudta, hogy hova jutott. Csodálkozva vette észre, hogy nagy embercsoport veszi körül. De csodálkozása akkor vált csak igazán ámulattá, mikor a körülötte állók azt mondták neki, hogy királyukká akarják tenni. Mindjárt királyi palástot is hoztak, trónusra ültették, értékes ajándékokkal halmozták el. Parancsszávára váró szolgáló sereg vette körül. Csodálattal telt meg a szíve, hogy ime egy varázsütésre gazdag és hatalmas királlyá lett.

Örömeinek tetőfokán azonban hozzálépett egy öreg tanácsnok, aki elmondta neki, hogy csak egy bizonyos időre akarják királlyá tenni. Hogy mennyi időre, azt maguk sem tudják egyelőre. Az ő országukban ugyanis az a szokás, hogy bizonyos idő multával elűzik a királyt és újat választanak a helyébe. Az új király választásakor elveszik a régi király összes vagyonát, a szolgálói is elhagyják, miután átszállították a parttal szemben fekvő pusztára és terméketlen szigetek valamelyikére. Az odalátászó szigetek mindegyikén máris lakik egy-egy elűzött király.

E szavakra az új király szívét nagy szomorúság töltötte el. Ám az agg tanácsnok vigasztalásképpen neki is elmondta azt a figyelmeztetést, amelyet megválasztásukkor többi elődjének is hangsúlyozott,

de, amelyet azok közül még egyetlen egy sem szívlelt meg. Még a királysága idején, míg sok szolga engedelmeskedik parancsszavának, építessen magának egy gyönyörű palotát azon a szigeten, melyre majd egykor száműzetni kívánja magát. Műveltesse ott meg a talajt is, varázsolja azt valóságos paradicsommá, ahova örömmel vonulhat majd vissza.

A király kapott a jó tanácsot. Nyomban szolgáláért küldött és palotát épített magának az egyik puszta szigeten. Mindazzal felszerelte a palotát, ami csak kedves volt szívének, mert mint királynak volt elég pénze s mindazt megszerezte magának, amit csak kívánt. A palota körül fákat ültetett, hogy árnyas pihenőhelyt nyujtsanak. Szép kertet plántált s kútakat ásatott, hogy legyen miből öntöztetni. Sokszor, mikor a szél a sziget felől fúj, az ott nyíló virágok illatát egészen a királyi palotáig sodorta s ilyenkor hosszasan elgondolkozott a rá várakozó boldog otthonról s szívében nagy vágyat érzett utána. Úgy, hogy midőn egy napon végre a népe elébejárulván, ridegen közölte vele, hogy már lejárt királyságának ideje, szívében nem a mindentvesztés szomorúságával távozott, hanem örömmel, tudván azt, hogy oda megy, ahol boldogabb lehet, mint fényes királyi palotájában.

Gyermekek, ezt a példázatot jól jegyezzétek meg. Arról szól, hogy milyennek kell lenni életünknek itt e földön. Ha mennyei kincsek után vágódunk, az igazán számottevő és valóban értékes kincsek után, úgy itt és már most kell megkezdenuk azoknak a gyűjtögetését. Kérnünk kell Istent, hogy olyan szívet adjon nekünk, amellyel szeretni tudjuk mindazt, amit Ő szeret. Kérnünk kell, hogy adjon Őt szerető és szolgáló szívet, mert ahol a mi szívünk, ott a mi kincsünk is.

SZEPTEMBER

*Utaz ember, ki útra készen
veti vállára tarisznyáját.
Halk ígét mormol búcsúképpen
s elhagyja békés házatáját.*

*Szép tempósan megy. Meg-megáll még.
Nehéz itt hagyni. Megszerelte.
Mert szép a nyár s a megnyult árnyék
roskaszó teher most mellette.*

*Hogyha megáll, e bús kíséret
megáll vele, de indul újra,
hoggyha megyen, mert ez az élet
s ő útra indul most, nagy útra.*

*Útavalója tarsolyában.
Nem kell hát félnie, hogy nincsen
mivel indulni. Hamarjában
nem fog zörgetni gondkilincsen.*

*Igaz, ahogy megy, egyre jobban
halkul a nappal fényessége.
De borús kedve fel-fellobban,
jorral a mustnak édessége.*

*S míg hűny a mezők üde zöldje,
ritkul a fák lombbóbitája :*

*Új színeknek lesz újszülöttje,
harsogó hangos trombitája.*

*Szeptember, nyarak búcsúzója,
ősz hírnöke, én megszereltek.
Elment a fecske, daru, gólya.
Fogadj el engem gyermekednek !*

SÍFOS KÁROLY.

Hírek az egyházmegyékből

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A Hajdúszováti Levente Egyesület f. szeptember 8-án zászlóavató ünnepséget tartott, amelyre meghívta Dr. Baltazár Dezső püspök urunkat is.

A községbe érkező püspököt az egész politikai község várta és a szeretet minden jelével elhalmozta.

A község főjegyzője, Tóth Albert üdvözölte a községbe érkezéskor, a templom előtt összegyűlt református hívek és az egyházmegye nevében pedig Bartha László köszöntötte az érkező vendéget. A zászlóavató ünnepélyen megjelent Dr. Tasnádi Nagy András vallás- és közoktatásügyi államtitkár, Rásó István vármegyei alispán, Benkő Géza főügyész, Dr. Gertner István főorvos, Dr. Jóna Mátyás aljegyző, Dr. Uray Sándor főispáni titkár.

Az istentisztelet a következő program szerint folyt le :

Istentisztelet délelőtt 9 órakor a református templomban. Prédikált: Gábor András helybeli lelkész, imát és áldást, majd az úrasztalánál zászlószentelési imát mondott Dr. Baltazár Dezső püspök. Az ünnepély a Hősök-szobránál végződött, ahol az ünnepi beszédet Dr. Tasnádi Nagy András államtitkár országgyűlési képviselő tartotta.

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

Harmincöt éves jubileum Tarpán. A csonka Bereg vármegye tanítószága jellegkülönbség nélkül szeretettel ünnepelte meg aug. 29-én Melegh Andor református ig.-tanító működésének harmincöt éves évfordulóját. Az ünnepést, mely a községi iskola tantermében folyt le, alkalmi imával a tanítószág őszinte barátja, a beregi református egyházmegye szeretett esperese, Kelemen Gyula nyitotta meg, ki egyúttal az egyházmegye nevében üdvözölte a jubilánst. Utána Bakcsy György járásköri elnök a megye tanítószága, majd Szalay Sándor a tantestület nevében üdvözölték meleg szeretettel a jubilálót, ki az üdvözlésekre meghatódottan válaszolt. Megrázó szavakkal ecsetelte azokat a szenvedéseket, melyeket megszállott területen kellett elszenvednie neki s családjának s amelyek otthonának elhagyására kényszerítették. E beszéd alatt nem maradt egy szem sem szárazon. Az ünnepélyen a nagyszámú közönség közt megjelent Dr. Boér Endre főszolgabíró, Rehá Gyula református lelkész, e. m. tanácsbíró, Miller János plébános és Kallós Tivadar református lelkész is, akik az ünneplőkkel együtt egyenként üdvözölték nagy szeretettel Melegh Andort az ünnepély után.

Lelkészeiktatás. A tivadari lelkipásztori állásba szept. 1-én iktatta be Kósa Bélát — lapunk régi munkatársát — Csatáry Jenő a beregi egyházmegye lelkészi főjegyzője.

A beiktatáson az ünneplő gyülekezeten kívül a lelkésszár szülei, testvérei, rokonok, régebbi hívei és a környékbeli lelkészek vettek részt. Isten áldása legyen az új pásztor munkáján és nyáján.

A vásárosnaményi egyház a most kezdődő munkaévre is missziós testvért alkalmazott. Az új testvér: Horváth Sarolta, okleveses kézimunkamesternő, folyó év szeptember 1-én foglalta el állását. Működését a beregi egyházmegye egész területére kiterjeszti s technikai vezetője a „Beregi Református Nő- és Leányegyesületek Szövetsége” kézimunka-akciójának, mely művészi produktumai-val eddig is országos hírnévre tett szert és minden télen 200—250 református nőnek nyújt állandó munkaalkalmat.

A „Beregi Református Nő- és Leányegyesületek Szövetsége” kézimunka-kiállítást rendez szeptember 17-től kezdve **Csarodán**. Kiállításra kerülnek a beregi eredeti himzésnek népművészeti szempontból legszébb és kidolgozásban legtökéletesebb darabjai. Minden kiállított és eladásra kerülő kézimunka művészi emblémával van ellátva a hamisítványok és utánczások megakadályozása céljából. Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk e kiállítás megtekintésére és kérjük támogatását.

BIHAR-ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Az álmosdi református egyház örömnépe. Lélekemelő, kedves ünnepségben részesítette a trianoni határszélen levő Álmosd község népe református lelkipásztorát, *Székelyhídy Béla* esperest 25. éves lelkészi szolgálata alkalmából, a jubileumi ünnepségen nemcsak a község hálás népe vett részt, hanem megjelent Dr. Baltazár Dezső püspök úr, Dr. Wünsch Frigyes a „Hangya” vezérigazgatója, vitéz Dr. Nadányi János alispán, egyházmegyei gondnok, a vármegye, a járás, a csonkabi-har-érmelléki református egyházmegye lelkészi és világi, tanítói kara, az ünneplő tisztelői és barátai. Az ünnepség szeptember hó 1-én istentisztelettel vette kezdetét s a zsúfolásig megtelt templomban az ünneplő olvasott bibliát és imádkozott, az ígét dr. Baltazár Dezső püspök úr hirdette megragadó ékesszólással János ev. I. részének 23. verse alapján, magával ragadva a figyelmes hallgatóságot, feltárván az örökkévaló Igének kiállítását a magyar kálvinista lelkész szolgálatában, nagy elismeréssel szólván a pásztor megbecsülő gyülekezetről és ünneplőtről, kinek szava nem tért vissza üresen, hanem a gyülekezet lelki és anyagi életében hatalmasan építő és gyümölcsözővé lett: „kemény akarása, tántorithatatlan igazság-érzete, Istenbe vetett sziklaszilárd hite volt az árbóca — mondotta a főpásztor az ünneplőnek, ezért tudott a hatalmasokkal szemben is megállani s e néperért küzdeni, kövessétek göröngyös útján továbbra is”.

Istentisztelet után Dohsa Sándor, az álmosdi református egyház főgondnoka üdvözölte az ünneplőt, átadván a nemes gyülekezet ajándékát, a gyönyörű szép, közadakozásból vásárolt selyempalástot. A tiszántúli református egyházkerület nevé-

ben Maklár Károly egyházkerületi főjegyző, a vár- megye s az egyházmegye nevében vitéz Dr. Nadány János alispán, a Hangya Központ s nagyválasztmánya nevében Dr. Wünsch Frigyes vezérigazgató köszöntötték a jubilánst, átadván a törhetetlen akarátú szövetkezeti vezetőnek a Hangya Központ ajándékát: egy hatalmas aranyzalagos, ezüstkoszorút. Az egyházmegyei lelkészi kar tisztességtetését Bán István egyházmegyei lelkész-főjegyző tolmácsolta s adta át a szolgatársak ajándékát: egy szép Bibliát, Soós József egyházmegyei tanítóegyesületi elnök a tanítószeg üdvözlését tolmácsolta s helyezte el a tanítószeg ajándékát: egy művészi kivitelű ezüst gyertyatartót és virágvázát. A helyi tanítótestület nevében Szabó Lajos kántortanító szolt szeretetteljes szavakban, egy szép irókészletet adván át nagybecsült iskolaszéki elnöküknek. A helyi Hangya háláját és elismerését Lakatos ig. tag adta elő, megajándékozván a szövetkezet megalakotóját s megalakulásától ig. elnökét egy gyönyörű szép íróasztallal. A gyülekezet Női Szövetsége s a Belmissziói Bizottság nevében Bányai Lajosné úr-asszony igaz szívből fakadó kedvességgel, míg az ifjúsági egyesületek s az iskolás növendékek nevében Nagy Lajos és Rátonyi Kató köszöntötték a szerett lelkipásztort. Tisztelői és barátai egy szép, művészi pecsétgyűrűvel ajándékozták meg az ünneplőt.

Délben a jubiláns lelkész 136 teritékes ebédet adott vendégei s a gyülekezet tagjai részére, melyen Dr. Baltazár püspök úr a Kormányzó Úr Ófömlő-ságára, vitéz Dr. Nadányi János alispán Baltazár püspök úrra, Dr. Nánássy Andor Wünsch Frigyes Hangya vezérigazgató úrra, számosan az ünneplőre, alispán úrra, az ünneplő a vendégekre stb. mondottak kedves toasztokat. Meglepő és magyar fajunk értékét ragyogtató volt Nagy Balázs egyházi gondnok, kiscgazda értelmes köszöntése, melyben feltárta lelkipásztoruk áldott, eredményes munkáját.

Délután 1/3 órai kezdettel a lelkészi és tanítói kar részére Dr. Révész Imre debreceni egyetemi professzor úr tartott igen értékes előadást „Boeckay és a többi erdélyi fejedelmek protestáns egyházunk történelmében” címmel. A nagy történész e kiváló előadása még jobban elmélyítette a nap értékét.

A délutáni istentiszteletet Siposs Imre debreceni központi lelkész úr végezte nagy hatással és maradandó sikerrel.

Székelyhídy Béla Majtison, Szatmár megyében született, középiskoláit Szatmáron és Máramaros-szigeten, a theologiai akadémiát Debrecenben végezte. Ő alakította meg a csakhamar magasra szárnyaló Debreceni Akadémiai Athletikai Klubot, melynek atlétái kiváló teljesítményekkel vettek részt atlétikai viadalokon dicsőséget szerezvén az ősi AlmaMater-nek s Debrecen városának, maga is kiváló sportember volt s mint a magyar államdíj győztese országos főiskolai és kerületi bajnok súlydobó és birkozó sok versenyen aratott sikereket. Mint h.-lelkész kezdte Álmosdon értékes pályafutását s az anyagiakban szegény, 6000 aranykorona adóssággal terhelt gyülekezetét hamarosan rendbeszedte s már 1916-ban 12.000 korona hadikölcsönt jegyzett az egyház.

A világháború alatti áldozatos szolgálatával segítette, gyamolította az itthon küzdőket és töröl-

gette fájó könnyeiket, míg a vérzivatar után ismét rávetette magát egyháza lelki és anyagi életének felvirágoztatására, pótolta az elvitt öt és félmázsás harangot hasonló súlyúval, helyreállította a leszerelt orgonát, iskolákat, tanítói lakokat épített, templomot renováltat 6000 P költséggel, a gyülekezet s az általa alapított és felvirágoztatott Szövetkezet áldozataival. Fáradozására a világháború első hősi emlékműve Álmosdon állíttatott fel, míg az elmúlt évben a névtelen Bocskay—Hajdúk álmosdi diadalának emlékére emeltetett buzgólkodása folytán a hajdú-városok s vármegyék, a tiszántúli református egyházkerület gyülekezeteinek támogatásával az a hatalmas érbeöntött hajdúszobor, mely e trianoni határközségben oly erőteljesen hirdeti a magyar élniakarást s egyháza azzal ünnepli Bocskay István atyánk emlékét, hogy a Fogyasztási Szövetkezet támogatásával 30 kat. hold prima földet vásárol az egyház közszükségletei, szegényei s a gyülekezet további anyagi erősödését biztosító alapul s Balogh Sándor és nemeslelkű neje megöntette a harmadik („Bocskay István”) ékesszavú harangját.

— E 25. éves lelkészi szolgálat igazolja, hogy törhetetlen kemény akarással, áldozatos étellel a fajunkért, népünkért való lángolást megáldja és sikerrel koronázza a gondviselés Istene.

HUSZONÖT ÉV ÓTA.

Székelyhidý Béla paplestvérének jubileumára.

*Huszonöt év óta
Lábod mindig csak a „Keskeny út”-at rólla.
Férjferős vállat hordtad a palástot,
Mít Illés a szentek vértavába mártott.
Csak akkor lett lágyabb mindig kemény lépted,
Mikor a szent hajlék küszöbét álllépted.
De sokan születtek s haltak meg azóta,
Huszonöt év óta!*

*Huszonöt év óta...
Megújult a templom s a harang azóta.
Hősök emlékére, Bocskay nevére,
A dicsőség lángja jelragyog az égre.
Megnőtt a jaluszkád hajdúság homokján,
Csak az ifjúság s az élet tüze foglytán,
Meg a „stóla” kisebb mindennap azóta,
Huszonöt év óta.*

*Huszonöt év óta
Imádságos szádon szolláros a nóla.
Szántótlál-velettél a lelkek Urának
És amit arattál: öröm-e, vagy bánat?
Mindig több a konkoly, mint a tiszta búza...
Mégis ünnepelünk. S ünnepeljünk újra,
Huszonöt év múlva.*

Álmosd, 1935 szeptember 1.

BAJA MIHÁLY.

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

A nagyszalontai egyházmegye folyó évi augusztus hó 6-án részleges tisztújítást tartott.

Szabó István geszti lelkész, aki 15 éven át viselte az esperesi tisztséget, korára és egészségi állapotára való hivatkozással ez év tavaszán le-

mondott. Szabó István az alatt a 15 év alatt vezette az egyházmegye ügyeit, mely időt az egyházmegye történelmében az egyik legnehezebb korszaknak tarthatunk. És hogy vezette! Hihetetlen energiával, türelemmel, munkabírással. Sokszor nem akartuk hinni... És mindenképpen felett szeretettel vezette.

Úgy ment el, hogy egyetlen tuskét, egyetlen rossz emléket, egyetlen megbántott szívet nem hagyott maga után.

Nagy érdemeinek parányi elismeréséül egyhangú lelkesedéssel tiszteletbeli esperessé választották.

Utódja az esperesi székben, a szeretetben, a munkabírással Percz István komádi lelkész, egyházmegyei főjegyző és tanácsbíró, kit ugyanolyan egyhangúsággal választott meg az egyházmegye választóinak összessége.

Percz Istvánt előbb harsányi, majd komádi lelkész ifjú kora óta aktív részt vesz az egyházmegye életében. Minden tisztséget visel, amíg elnyeri a legdíszesebbet.

Percz Istvánt augusztus 6-án iktatta be esperesi székébe az egyházmegye közönsége. A beiktatáson résztvett Dr. Szilágyi Lajos kir. kamarás, főispán és vitéz Dr. Nadányi János alispán vezetésével a vármegye is.

A zsúfolásig megtelt templomban először vitéz Téglás Ferenc imádkozott — gyönyörűen —, majd Dr. Szarka Sándor e. m. főgondnok megnyitotta a díszközgyűlést, melynek során küldöttség hívta meg a templomba Percz Istvánt. És következtek az üdvözlő-beszédek. Egyik melegebb, tartalmasabb, közvetlenebb, mint a másik. Mégis ki kell emelnünk Dr. Szilágyi Lajos főispán közvetlen, nemesveretű, magasszínvonalú, hatalmas beszédét, Dr. vitéz Nadányi alispán bibliai idézetekkel átszótt, hitvallásszerű, nagyon értékes üdvözlését; Papp Béni komádi főjegyző klasszikus, tartalmas, lendületes szavait. Könnyekig meghatotta a közönséget, amikor Juhász Gergely harsányi lelkész és Kiss Antal igazgató-tanító vezetésével kiállott az Úr asztala elé nyolc óz, csizmás presbiter. Az esperes volt gyülekezetének tagjai. A régi emberek, akik eljöttek, hogy felejtethetetlen, kedves lelkészüket örömmünnepen résztvegyenek. Szeretettől, hűségétől átforrósodtak a szívek, melyeket 25 év forrasztott össze és semmisen tud szétválasztani... Sűrűn hulltak a könnyek... és mintha Krisztus szavát hallottuk volna: íme, a jó pásztor jutalma.

Aztán átnyújtották a harsányi férfiak ajándékát, egy pompás, bőrkötésű bibliát az esperesnek, egy gyönyörű himzést, az asszonyok ajándékát, Percz Istvánné esperesnének.

Micsoda szív doboghat annak az embernek mellében, akit eljövetele után 10 évvel még így szeretnek a régi hívek! Nem lehet ennél értékesebb kitüntetés.

Percz István esperes válaszolt a beszédekre: „egyformán esperese, barátja akarok lenni mindenkinek, egyforma mértékével az igazságnak, a szigorúságnak, a szeretetnek” — mondotta. — Így legyen!

A templomi ünnepély után 300 terítékes ebéden újra találkoztak a szívek. A sok üdvözlő-beszéd közül magasan kiemelkedik Dr. Szilágyi főispán református öntudattól áthatott, frenetikus hatást kiváltó beszéde, továbbá Dr. Hajdú Gyula berettyóújfalui lelkész magasszínvonalú, pompás élvezetet

nyújtó felszólalása, melyben a lelkészi és világi vezetőség fontosságát és összefogásának nagy jelentőségét fejegette s többek között szeretettel üdvözölte az ebeden megjelent katolikus és izraelita lelkészeket.

Percz István utódja a főjegyzői székben egy másik közszeretben álló, kedves lelkésztársunk, Bay József zsidányi lelkész, illetve most megválasztott gyomai lelkész lett. Bay József egyik legértékesebb tisztviselője volt az egyházmegyének. Elvesztése pótolhatatlan. A dékánástól kezdve ő is minden tisztséget viselt s legutóbb mint aljegyzőt és tanácsbírókat érte e szép kitüntetés.

Jellemző Bay József népszerűségére, hogy bár eltávozását mindenki tudja, mégis megválasztották teljes egyhangúsággal lelkészi főjegyzőnek, majd a közgyűlésen többek indítványára tiszteletbeli főjegyzőnek és tanácsbíróknak.

Egyházmegyei aljegyzővé Bay József után Fejzses Endre biharugrai lelkészt választották.

Szabó István lemondásával megüresedett tanácsbírói tisztségére pedig Juhász Imre magyarhomorogi lelkészt.

GY Á S Z R O V A T

Harasztosi Király Sándor református gimnáziumi tanár, az alsószabolcs-hajdúvidéki református egyházmegye főjegyzője, a hajdúnánási Hitelszövetkezet igazgatója folyó hó 4-én rövid, de súlyos szenvedés után életének 53., boldog házasságának 26. évében elhunyt.

Vitéz Bujdosó Lászlóné Szentjóni Szabó Lenke püspökladányi tanítónő életének 46. évében, boldog házasságának 17. évében hét heti betegsége után meghalt. Földi részeit folyó hó 13-án délután 4 órakor a debreceni Köztemetőben helyezték örök nyugalomra.

Darai Lajos karcagi református tanító életének 23., tanítói működésének 3. évében, augusztus hó 23-án váratlanul elhunyt. — Emlékezetüket kegyelettel őrizzük!

K Ü L Ö N F É L É K

Dr. Baltazár Dezső püspök urunk

ez évben a középszabolcsi egyházmegyében tart generális vizitációt.

Folyó szeptember hó 22-én indul kíséretével Debrecenből és a következő úti program szerint látogatja az alább felsorolt egyházközségeket:

Szeptember	22-én Szabolcs,
"	23-án Balsa—Vencsellő.
"	24-én Gáva.
Szeptember	25-én Tiszabercel, Paszab.
"	26-án Ibrány.
"	27-én Nagyhalász.
"	28-án Tiszarád, Vasmegyer.
"	29-én Kemese.
"	30-án Nyírbogát, Ramocsaháza.
Október	1-én Nyíribrony.
"	2-án Nyírtét, Sényő.
"	3-án Nyírtura.
"	4-én Nyírpaszony, Kótaj.
"	5-én Búj.

A magyar KIE-mozgalom a tiszta életért. Ez év aug. hónapjában Debrecenben tartott Nemzeti Konferencián, amelyet a Keresztény Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége négyévenként rendez, a tiszta élet érdekében a következő deklarációt olvasta fel, amelyet az ország közvéleménye elé óhajt terjeszteni: „A Keresztény Ifjúsági Egyesületek nevében, mintegy húszezer magyar ifjúnak képviselőiben vagyok itt. A magyar társadalom földműves, iparos, kereskedő és hivatalnok ifjúsága tömörült ebbe a mozgalomba. Ennek az ifjúságnak nevében és megbízásából állok ide biznyságot tenni amellett, hogy szükséges, érdemes és lehetséges tiszta életet élni magyar fiatalbereknek is! Arról is biznyságot teszek azonban, hogy ezt a legnehezebb küzdelmet minden fiatalember csak Krisztussal harcolhatja meg diadalmasan. Csupán Vele győzhetünk kísértéseken, csábításokon és a magunk indulatain. Bár a magyar ifjúság legnagyobb részének életében ma még nem divatos a tiszta élet, íme mindenki látja, hogy növekvőben van a tiszta életű ifjúság tábora. Mivel pedig nekünk nagyon drága nemcsak a magunk egészsége, hanem a jövődő magyar családok boldogsága és nemzetünk jövődője is, testvéri szívvel hívunk téged és minden magyar ifjút, jőjj velünk, kövesd a tiszta életet. A Krisztus tanításait megtagadó világ vesz körül minket mindenütt. Műhelyben, gyárban, üzletben és hivatalban. Bárhol akarjuk is kenyérünket megkeresni, vagy jövőnk alapjait megszerezni, anyagias gondolkodású világnézetet kell szolgálni, amely sérti hitünket és gúzsba köti erkölcsi törekvéseinket. Sem hitünket, sem erkölcsi világnézetünket fel nem adhatjuk s ezért ebben a kíméletlen küzdelemben szükségünk van minden erőnkre. Győzni akarunk! S ehhez a győzelemhez szintén szükségünk van minden erőnkre. De győzni akarunk, mint magyarok is! A nemzetünket ért igazságtalanságok jóvátételére azonban nem kívülről várjuk az erőt, hanem belülről, önmagunkból. És mindenekfelett: Felülről! Hisszük és valljuk, hogy az élő Krisztus erő és segítség a tiszta életért és tiszta közéletért vívott küzdelemben, az egyesek és a nemzet egésze számára egyaránt. Jézus Krisztussal a tiszta élet lehetséges. Vezetése alatt nemzetünk diadalmaskodni fog! Ennek a kettős küzdelemnek akarunk harcosai lenni. Meg akarjuk hódítani a tiszta élet számára nemzetünk ifjúságát, mert tudjuk, hogy boldog és eredményes élet csak a tiszta élet lehet. Erre gyűjti erejét mind-egyikünk, hogy elmondhassuk: „Erőm tiznek ereje, mert a szívem tiszta!”

Nyugdíjazások. Az Országos Református Lelkészi Nyugdíj és Özvegy-árva Gyámintézet végrehajtóbizottsága f. hó 11-én tartott ülésében

Szabó József bárándi lelkészt 53 évi szolgálati év után október 1-től saját kérelmére,

Zsádón Sándor tiszaderzsi lelkészt október 1-től,

Vécsi Arthur mezőtúri gimnáziumi zenetanárt október 1-től, és

Szakács József kislétai lelképásztort 1936 január 1-től nyugdíjazta.

Lelkészi állásesere. **Filep Sándor** tivadari (Bereg m.) lelkész és **Kósa Béla** balmazújvárosi hitoktató-lelkész. lelkészi állásukat megcserezték. Isten áldását kérjük lelkész testvéreinkre az új állomást-elyükön.

Értesítés. Mindazon lelképásztor-testvéreinknek ezúton adom tudomására, akik a lelkészi továbbképző tanfolyamra jelentkeztek, hogy az a kevés jelentkezés miatt elmarad. **Ördög Lajos.**

Negyvenéves tanítói találkozó. A debreceni református Kollégium 1895-ben végzett tanító-növendékei negyvenéves találkozójukat szeptember hó 3-án tartották Debrecenben. Reggel 8 órakor résztvettek a nagytemplomi istentiszteleten. Istentisztelet után megkoszorúzták a Kollégium hősihálalt halt tanítójelöltjei emléktábláját. Az egykori iskolatársak elhatározták, hogy öt év múlva újra találkozóra gyűljenek össze.

Egy lélek areképe című, franciából fordított könyvem november folyamán meg fog jelenni. Kérem tehát azokat, akiknél előfizető gyűjtőívek vannak, igyekezzenek néhány előfizetőt szerezni s aztán szíveskedjenek az ívet, a pénzzel együtt, **szeptember 15-től** (mert hamarabb nem leszek otthon)

Régi diákok találkozó helye **Kemény János**

vendéglő és szállodája Debrecen, Petőfi-tér 10. sz.
Legszolidabb árértékűn emezhet és Szállój a legutány-sabb.

legkésőbb október 31-ig címre beküldeni. Ugyanez a határidő azok számára, akik előfizetést ugyan nem gyűjtöttek, de maguk elő akarnak fizetni. Tiszteletteljes üdvözléssel: Özv. Varga Gyuláné Budapest, II., Keleti Károly-u. 33.

Igen időszerű most árvák napiára *Arva gyermek* cím alatt megjelent s aktuális verseket tartalmazó kis füzetét Sipos Károlynak, mely mint traktátus is forgalomban van. A finom papíron nyomott s izléses fedőlappal ellátott füzet ára 20 fillér. Minthogy ajándék-könyvnek és szétosztásra is igen alkalmas, tanácsos többet rendelni belőle, ezesetben a szerző minden 5 példány után 1 ingyen példányt ad s portómentesen küldi a rendelőnek. Iskoláknak, egyesületeknek, szeretetintézményeknek külön is ajánljuk. (Sipos Károly címe: Nagyrábé, Bihar m.) Legolcsóbb a füzetek árát a rendeléssel együtt küldeni postabélyegben.

Sipos Károly: A bővirággal esengetek c. legújabb verses kötetét megjelent. A kötetet igen hatásosan G. Szabó Kálmán illusztrálta. Több olyan vers van a kötetben, amely egyházi és közeleti nagyjainkkal vagy jelentős eseményekkel van vonatkozásban. A több mint 100 lapos kötetet, melyben öt ciklusban 77 vers van, igen kedvező kritika fogadta. A könyv az Első Kecskeméti Hírlapkiadó és Nyomda Rt. kiadása (cím: Kecskemét, postafiók 146.). Ára 1.60 pengő. A szerző fényképével és aláírásával ellátott külön kötet ára 2.— P. Kapható Debrecenben Méliusznál.

„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket” című, megjelenő készülő könyvről hírt adtunk a tavasszal. Ezen a címen Dr. Victor Gabriella bibliai történeteket ad ki gyermekek számára. Színes képekkel Biczó András illusztrálja a könyvet. A szerző-kiadó az *előfizetés határidejét október 15-ig meghosszabbította*. A könyv mind a szerzőnek vallás-pedagógiai tapasztalatainál, mind a képek művészi értékénél fogva, jelentékeny nyereségnek ígérkezik a vallásos gyermekirodalom terén. Előfizetési ára a fűzött könyveknek 3.60 P, a kötöttnek 4.50 P. Polti ára jóval magasabb lesz, a megjelenéstől, október 15-től kezdve 4.80, illetve 6.— pengő. Előfizetni lehet a következő címe: Dr. Victor Gabriella, Kecskemét, Rákóczi-út 17—19.

Tizenkét millió magyar él az öt világrészen. Hány magyar él a világon, mai határaink kívül levő, több mint négy millió magyar hol él, milyen intézményeket tart fenn magyarságának ápolására és mik a mi teendőink velük szemben: ezekre a jelenleg nagyon is időszerű kérdésekre ad feleletet vitéz Nagy Istvánnak most megjelent könyve, az „Öt világrész magyarsága”. A világ minden részében összegyűjtött statisztikai adatokból megtudjuk, hogy a csonkamagyarországi nyolcmillió és az utódállamokban levő 3.387.000 magyaron kívül Európa többi államaiban 90.000 magyar él, mégpedig a legtöbb Franciaországban 40.000, a legkevesebb 5—8 Albániában, Ausztriában 35.000, Németországban 16.000, Belgiumban, Bulgáriában 6—6 ezer, Olaszországban 5000, Angliában 2000, Svájcban 1500, Görögországban 300, Svédországban 88, Finnországban 45, Esztországban 20 stb. Az utódállamokon kívül, az Észak-amerikai Egyesült Államokban él a legtöbb magyar, ezeknek számát 538 ezerre becsülik. Nincs állama Északamerikának, ahol a népszámlálás magyarokat nem talált volna, még Hawai szigetén is él magyar, összesen 34. A kanadai magyarság száma meghaladja az 50.000-et, ugyancsak 50.000 körül van a magyarok száma Dél- és Középamerikában is. Az itt élő magyarság túlnyomórészt a legszegényebb néprétegekhez tartozik, újabbban azonban, aránylag nagyobb számban fordulnak elő orvosok és mérnökök is, így pl. Braziliában 80 magyar orvosról tudunk. Afrikában 3000-re tehető a magyarok száma: ezek közül legtöbben — körülbelül ezren — Egyiptomban, a többi szétszóródva, az afrikai gyarmatokon él. Addis-Abeában, amely most a világ érdeklődésének középpontjában áll, 20 henfitársunk tartózkodik, akik között van szállótulajdonos, fényképész, banktisztviselő, karosszériagyáros, sőt magyar ember az egyik udvari orvos is. Ázsiában 2650, Ausztráliában 350 a magyarok száma, az ausztráliai bevándorlás száma azonban folyton növekszik. Az összegyűjtött statisztikai adatokból megállapítható, hogy a világon élő magyarság száma több, mint 12 millió lélek. Sajnos, ennek a jelentős számnak tömegnek harmadrésze a magyar impériumnak meghagyott országterület mai határain kívül él.

Az 1935—36. évre szóló Belmísiói tmutató az Egyetemes Konvent kiadásában 272 oldal terjedelemben megjelent és szétküldetett a lelkesi hivatalokhoz. A fennmaradó néhány példány 2 P 50 fillérért kapható a Bethlen-könyvkereskedésben. Budapest, IX., Kálvin-tér 8. sz.

HIVATALOS ÉRTESETÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

2906/7—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

Felhívom a nagytiszteletű esperes és lelkész urak figyelmét a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úr kiadásában megjelenő „Hivatalos Közlöny” folyó hó 15-i 16. számában

4832—1935. eln. sz. alatt a külterületi elemi iskolai tanítóknak a külterületi adatgyűjtési munkában való közreműködésé,

64.689—1935. VI. sz. alatt a farkasgyepői erdei népiskolába való felvétel tárgyában közzétett rendeleteire.

Debrecen, 1935 augusztus 21.

Dr. Baltázár Dezső, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

2933—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak folyó évi július hó 17-én 78.661—1935. VI. szám alatt a nyári szünidőre szabadságolt és katonai szolgálatra bevonult népiskolai tanítók illetményeinek szabályozása tárgyában kelt iratát — a 182—1935. sz. konventi határozatra utalással — az érdekeltekkel tudomás és megfelelő eljárás kérésével szószertint másolatban közlöm:

„A magyarországi református egyház egyetemes konvencie elnökségének Budapest, Hivatkozva fenti számú nagybecsű iratára, van szerencsém az Elnökséggel tisztelettel közölni, hogy a katonai szolgálatra bevonult tanító illetményei a bevonulást követő 60 nap leteltével beszűntetendők és újból csak a katonai szolgálathoz történt végleges elbocsátás vagy tartós szabadságolás után, az állás elfoglalásának napjától kezdődőleg folyósíthatók. Ennélfogva a katonai szolgálatot teljesítő tanítónak, ha a nyári szünidő tartamára szabadságoltatik, sem a helyi javadalomra, sem pedig a fizetéskiegészítő államszolgálatra igénye nincsen. A katonai szolgálatra bevont elemi iskolai tanítók illetményeinek szabályozása tárgyában kiadott rendelet módosítására, vagy kiegészítésére ennélfogva szükség nincsen. Budapest, 1935 július 17. A miniszter rendeletéből: Dr. Huszka Ernő s. k. miniszteri tanácsos.”

Debrecen, 1935 augusztus 26.

Dr. Baltázár Dezső, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

2935—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

Az Egyetemes Konvent a 170—1935. szám alatt hozott határozatával arra kérte a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy a református népiskolák hiányos tanszereinek kiegészítését, megfelelő államszolgálati engedélyezéssel és kiutalásával tegye lehetővé.

A nevezett miniszter úr folyó hó 1-én 78.656—1935. VI. szám alatt kelt iratával arról értesített bennünket, hogy az iskolák valamennyi hiányzó tanszereinek pótlására fedezeti okok miatt nem tud segínyt engedélyezni. Egyben közölte velünk, hogy tanszeregélyt csak úgy áll módjában engedélyezni, ha az iskolafenntartó az erre irányuló kérvényét — a meglévő tanszerekről készített leltár csatolása mellett — a kir. tanfelügyelő útján hozzá felterjeszti.

Erről az érdekeltektől iskolafenntartókat az ez ügyben köveendő megfelelő eljárás céljából értesitem.

Debrecen, 1935 augusztus 26.

Dr. Baltázár Dezső, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3092—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

Felhívom a nagytiszteletű esperes és lelkész urak, közép- és középfokú tanítézetek tekintetes igazgatóságának figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr kiadásában megjelenő „Hivatalos Közlöny” folyó hó 1-én 17. számában 4880—1935. eln. szám alatt az iskolai ifjúsági könyvtárakba sorozható művek jegyzékének közzététele tárgyában közzétett rendeletére.

Debrecen, 1935 szeptember 6.

Dr. Baltázár Dezső, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3104—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 39.342—1935. V. 1. ü. o. szám alatt kelt leírata értelmében utasítom a főhatóságom alá tartozó fiú- és leányközépiszkolák igazgatóságait, hogy az 1935—36. tanévi tantárgyfelosztásokat folyó évi november hó 15-ig a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumba közvetlenül terjesszék fel.

A tantárgyfelosztásokon feltüntetendők: a tanárok létszáma, képesítése, működési köre, az osztályok száma és népsége is.

Az egyöntetű kezelés szempontjából kívánatos volna, hogy a m. kir. Egyetemi nyomda által forgalomban hozott „Úrlapok” használtassanak fel.

Debrecen, 1935 szeptember 9.

Dr. Baltazár Dezső, püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3242—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 38.991—1934. VI. sz. leiratára.

Az Országos Közművelődési Tanács kiadásában megjelenő „Vasárnapi Könyv” c. ismeretterjesztő folyóiratot, amennyiben erre fedezet kínálkozik, a középiskolák ifjúsági könyvtára részére beszerzésre ajánlom. A folyóirat az Orsz. Közművelődési Tanácsnál (Budapest, VIII., Stáhy-utca 1. szám) évi 6 P előfizetési árral rendelhető meg.

Debrecen, 1935 szeptember 15.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3243—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

az ORJO 864—1935. sz. a. kelt megkeresését a helybeli nagytiszteletű presbitériumokkal az alábbiakban közlöm:

„Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat, 1935. augusztus 22-én Sárospatakon tartott közgyűlése 5. számú határozatában kimondta, hogy felkéri az egyes egyházkerületeket, hogy az I. tc. 74. § g) pontja értelmében rendelje el, hogy minden presbitérium a maga kebelében, kívülálló tagokkal is kiegészíthetőleg válasszon egy, a lelkész elnöklése alatt működő „szociális és gazdasági bizottságot”.

Indokok: Országunk, anyaszentegyházunk jelen nyomorúságos s a jövőre nézve is csak elmosódó reménnyel bírtató helyzete; magyar népünk folyton növekedő lelki-depressziója s vállalknak a ránehezülő terhek viselésére hovatovább való gyengülése; a vallási és nemzeti érületnek mind nagyobb mérvű elhomályosulása, a munkanélküliségből származó sok zúgolódás, panasz és elkeseredés; minden hazáját, fáját, egyházát szerető egyént és vezetőtényezőt arra kell késztesen, hogy az ezekből származható veszély elhárítására a maga hatáskörében minden lehetőt megtegyen.

A mi tiszta magyar református egyházunkra és annak őrtállóra számszázalékos magyarságunk következményeképpen, ebben a tekintetben rendkívül súlyos felelősség hárul. Amíg tehát a legnagyobb odaadással kell törekednünk a lelkek építésére, megtartására, a vallásos hit elmélyítésére, addig másfelől lehetetlen észre nem venni, hogy ennek útjába milyen nagy akadályokat gördít az általános leszegényedés, a folyton fokozódó nyomor. És észre kell vennünk azt is, hogy ezt kihasználandó, ellenségeink lesik az alkalmat, hogy titkon, avagy nyilván nyájunkra törjenek s minél többet elraboljanak közülük.

Mindebből következik, hogy a presbitériumok a legnagyobb intenzitással és szeretettel foglalkozzanak a rászoruló egyháztagok szociális és gazdasági helyzetével. Ne muljon el presbitéri gyűlés, hol ne vegyék tárgyalás alá a tanácsadásnak, segélynyújtásnak mindazokat a lehetőségeit, melyek a helyi viszonyokhoz képest alkalmasak az egymás gondjainak felvételére és előbbvitelére. Az atyafiúi szeretetnek és testvéri érzésnek cselekvésben igyekezzenek tanubizonyosságát szolgáltatni.

Az esperesi vizitációk alkalmával szigorúan s a részletekre kiterjedőleg is számbaveendő, hogy a presbitérium miképpen teljesítette ebbeli feladatát. Püspöki körlevélben pedig külön is figyelmeztetendők a lelképásztorok ily irányú szeretetteljes buzgólkodásra. És ha látni fogja népünk, hogy milyen jó akarattal viseljük szívünkön nehéz viszonyaik közötti sorsukat és segíteni is tudunk azon, ennek hatása nem fog elmaradni sem egyházi, sem vallási, sem nemzeti életünkre. Jóléti és Gazdasági Társulatunk szükség esetén és tőle telhetőleg a legnagyobb készséggel ajánlja fel a maga szolgálatát.

Budapest, 1935 szeptember 14-én.

Atyafiságos tisztelettel:

Egerházy Lajos,
ORJO igazgató.

Felkérem a nagytiszteletű presbitériumokat és esperes urakat, hogy az ORJO fenti megkeresésében foglaltaknak eleget tenni szíveskedjenek.

Atyafiságos szeretettel:

Debrecen, 1935 szeptember 15.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3244—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

a kebelbeli nagytiszteletű lelkész urakhoz.

Az ORJO állami gyümölcs-telepítési kölcsön igénybevétele tárgyában hoztam intézett beadványát tudomásulvétel és megfelelő eljárás céljából az alábbiakban közlöm: „Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat, 1935. augusztus 22-én, Sárospatakon tartott közgyűlése 6. számú határozatában kimondta, hogy felkéri az egyes egyházkerületeket, hogy hassanak oda, hogy minél több egyházközösség vegye igénybe az állami gyümölcs-telepítési kölcsönt, az olyan területeken, melyet a földművelésügyi kormány erre kijelölt, de ettől eltekintve is törekedjenek arra, hogy minél több szakszerű gyümölcsöszt létesítsenek.

Indokok: a magyar kir. kormány belátván a gyümölcs-telepítés messze kiható nemzetgazdasági fontosságát, egyes kijelölt vidékeken gyümölcs-telepítési kölcsönrel akarja biztosítani annak sikerét. Ez a kedvező feltételű kölcsönnyújtás sok egyházközösségünkben tenné lehetővé, hogy lelkészi, tanítói, vagy egyházközösségi területen mintegyümölcsösök beállításával lehetne megalapozni a ma olyan nehéz viszonyok között élő egyházak és alkalmazottjainak jövőbeli megerősítését. Ugyancsak lehetőséget nyújt arra is, hogy egyházunk egyes tagjai erősebbé tudják tenni ezen az úton egzisztenciájukat.

Ma, amikor sok egyházközösségünk majdnem a lét és nem lét kérdésével küzdök s a jövőt illetőleg még nagyobb aggodalommal van eltelve, minden lehetőséget megragadnunk kell, amely segítségünkre lehet. Erre szolgálna eszközül az okszerű gyümölcs-telepítés, melyet megkönnyít az állam gyümölcs-telepítési kölcsöne, anélkül, hogy ebből a telepítőkre nézve megterhelhetetlen hárulna.

A kölcsön igen kedvező törlesztéses kamatra adatik, de a törlesztése csak 8—10 év múlva kezdődik, amikor már a gyümölcsös önmaga termeli ki a fedezetet és legfennebb tíz évig tart.

Felkérendőnek véljük az esperesi hivatalokat, hogy vizsgálataik alkalmával erre is terjesszék ki figyelmüket s buzdítsák úgy az egyházközösséget, mint az egyes gyülekezeti tagokat a sorsukon való segítség ezen módozatának igénybevételére. Jóléti Társulatunk a maga részéről a hozzáfordulóknak szíves készséggel ajánlja fel szolgálatát.

Atyafiságos tisztelettel:

Budapest, 1935 szeptember 14-én.

Egerházy Lajos,
ORJO igazgató.

Felhívom a nagytiszteletű Esperes urakat, hogy az ORJO fentebb közölt megkeresésében foglaltakat, a maguk részéről is előmozdítsák szíveskedjenek.

Atyafiságos szeretettel:

Debrecen, 1935 szeptember 15.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3245—1935. szám.

KÖRLEVÉL.

Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat 866—1935. sz. jelentését az alábbiakban szövszerűen másolatban közlöm:

„Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat ezévi közgyűlésének 1. számú határozatából kifolyólag hálás köszönetünket fejezzük ki, főtiszteletű és nagyméltóságú Püspök úrnak, azért a jóindulatú és hatályos támogatásért, melyet a Társulattal szemben tanúsítani kegyes volt és kérjük azt a jóindulatát velünk szemben megtartani szíveskedjék. A magunk részéről igyekezni fogunk, hogy erre mindig méltónak találassunk.

Ezen a közgyűlésen számoltunk be temetési segélyakciónknak 1935 május 31-ig, tehát majdnem két év alatt elért eredményéről, melynek az egyházkerületre is vonatkozó adatait az alábbiakban van szerencsém jelenteni.

Országos taglétszám 29,566. Abban az egyházkerületben: 14,546.

Országos tőkeérték 6.683,244 P. Abban az egyházkerületben: 3.214,337 P.

Országosan az elhalt tagok után, temetési segélyre kifizetett 33,931-68 P. Abban az egyházkerületben: 21,953-15 P.

Országosan lelkési temetési segély kiadatott 2150 P. Abban az egyházkerületben: 1550 P.

Országosan foglalkoztattunk 126, a központból kiküldött taggyűjtőt. Abban az egyházkerületben: 77.

Országosan ezeknek a taggyűjtőknek a javadalmazására kiadtunk 89,328-95 P. Abban az egyházkerületben: 52,422-75 P.

Országosan az egyes egyházközségekben működő helyi megbízottaknak, jutalék fejében kifizeltünk: 89,758-46 P. Abban az egyházkerületben: 47,022-16 P.

Országosan a négy ORJO fiókirodánál alkalmazott húsz tisztviselő fizetésére kiadtunk: 63,622-85 P. Abban az egyházkerületben: 33,559-85 P.

Országosan egyházkerületi, egyházközségi, egyesületi, jótékonyági célokra kiutaltunk: 36,043-50 P. Abban az egyházkerületben: 15,956-71 P.

Országosan a végeredmény: 314,838-34 P. Abban az egyházkerületben: 172,464-62 P.

Az itt kimutatott összegek úgy személyi, mint jótékonyági tekintetben mind református érdekek szolgálatába lettek felhasználva. Törekvésünk az volt és az jövőre is, hogy munkánk eredményeképpen minél többet tudjunk juttatni református életünk vérkeringésébe. Mutatja egyben ez az eredmény azt is, hogy bennünk reformátusokban sok olyan erő és érték van, melyet a mi céljaink elősegítésére fejthetnénk ki és használhatnánk fel, de amelyeket eddig nem igen vettünk figyelembe.

Alázatos tisztelettel kérjük a Főtiszteletű és Nagyméltóságú Püspök urat, kegyeskedjék jelentésünket tudomásul venni, Társulatunkat az egyházkerület támogatásába ajánlani és a maga részéről is nagybecsű jóindulatával továbbra is megajándékozni.

Atyafiságos tisztelettel:

Budapest, 1935 szeptember 14-én.

Egerházy Lajos,
ORJO igazgató.

Amidőn a fentieket örvendetes tudomásulvétel céljából közlöm, felkérem a nagytiszteletű esperes és lelkész urakat, hogy az ORJO közhasznú és áldásos működését a jövőben is teljes odaadással támogathatni szíveskedjenek.

Atyafiságos szeretettel:

Debrecen, 1935 szeptember 15.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

ÉRTESÍTÉS.

Tudomásulvétel és mihez tartás céljából közlöm az érdekeltekkel, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 6388—1935. II. sz. rendeletével az 1935—36. időszaktól kezdve a hivatalos portóköltség segélyeket beszüntette. A beszüntetés indokál az egyházi államsegély globális összegének újabb csökkentését és az igen nyomasztó anyagi körülményű segélykérők számának újabban feltűnő megnövekedését hozván fel.

Debrecen, 1935 augusztus 26.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetmények

A debreceni református kollégium gimnáziumának igazgatótanácsai elnöksége pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett görög-latinszakos rendes tanári állásra. A megválasztandó rendes tanár javadalma a nem-állami tanszemélyzet részére megállapított javadalommal minden tekintetben azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorozástól függ; semmi más egyéb eltérő illetményre jogosultsága nincs. A tiszántúli református egyházkerület elnökségéhez címzett és szabályszerűen felterjesztett pályaművek 1935 okt. 1-én délig a református gimnázium igazgatóságának címére (Debrecen) küldendők be. Mivel a tanszék betöltése a tanév folyamán történik, az állás elfoglalásának időpontjáról a választás után fogja az egyházkerületi elnökség a megválasztott tanárt értesíteni.

Dr. Baltazár Dezső s. k.,
püspök.

Dr. Kun Sándor s. k.,
mb. igazgató.

A debreceni református egyház Dóczy-leánynevelőintézetének igazgatótanácsa pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett következő tanári állásokra:

a) a leánygimnáziumban:

két mennyiségtan-természettan szakos rendes tanári állásra,

egy latin-német szakos rendes tanári állásra, és
egy rendes testnevelő-tanárnői állásra;

b) ugyanott a polgári leányiskolánál egy rendes testnevelő-tanárnői állásra.

A díjazás a fizetéskiegészítő államsegély révén ugyanaz, mint az államnál.

Pályázhatnak okleveles mennyiségtan-természettan szakos, illetve latin-német szakos református vallású tanárok (férjak és nők), illetve okleveles testnevelő tanárok, kik az Egyh. Törvény 1. és 89. §-ai szellemében fogják fel és teljesítik az oktató és nevelő munkásságot.

A pályázók az igazgatótanácshoz címzett szabályszerűen felterjesztett kérvényüket folyó évi szeptember hó 30-ig küldjék be a leánygimnázium, illetve a polgári leányiskola igazgatóságához.

Az igazgatótanács a pályázók pedagógiai készségének és egyéni rátermettségének közvetlen megismerésére fenn tartja magának azt, hogy a pályázók közül némelyeket próbatanításra hívhasson meg. Az állások a választás után azonnal elfoglalandók.

Debrecen, 1935 szeptember 9-én.

Kolozsváry-Kiss László s. k.,
az igazgatótanács elnöke.

A debreceni református kollégium tanítóképzőintézetének igazgatótanács elnöksége pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett pedagógiai rendes tanári állásra. Pályázhatnak tanítóképzőintézeti tanári oklevéllel bíró református egyének, mégpedig: 1. akiknek pedagógia-filozófia főszakcsoportra van képesítésük; 2. akiknek a tanítóképzőintézeti tantárgyak egyéb szakcsoportjából van képesítésük, de igazolni tudják, hogy a pedagógiai tárgyakat tanították s vezették a gyakorlati tanításokat. A megválasztandó tanár javadalma, előlépése teljesen a nem-állami rendes tanárok státusába való besorozáshoz alkalmazkodik. Amennyiben nőtlen tanár választatnék meg, tartozik szükség esetén az internátusban a felügyelői állást elvállalni. A tiszántúli református egyházkerület elnökségéhez címzett és szabályszerűen felterjesztett kérvények 1935 október 20-ig a református tanítóképzőintézet igazgatóságának címére (Debrecen, Kollégium) küldendők. Az állás 1936 február 1-én foglalandó el.

Debrecen, 1935 szeptember 5.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Dr. Veress István,
igazgató.

A debreceni református egyház Dóczy-leánynevelő intézetének igazgatótanácsa pályázatot hirdet tanítónőképző intézetében nyugalmazás folytán megüresedett magyar-német szakos rendes tanári tanszékre. Javadalom az állami mérték szerint. Pályázhatnak református vallású okleveles magyar-német szakos tanárok: férfiak és nők, kik az Egyházi Törvények V. törvénycikk 1. és 89. §-ában kifejezett szelvényben tudják teljesíteni hivatásukat. A pályázók az igazgatótanácshoz címzett, szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember hó 30-ig küldjék be a Dóczy-intézet tanítónőképzőintézetének igazgatótanácsához. Az igazgatótanács fenntartja magának a jogot, hogy a pályázók közül némelyeket próbatanításra meghívjon. A megválasztott tanár elköteleztetik, hogy a földrajzból három éven belül tanítónőképzőintézeti vagy középiskolai tanári képesítést szerezzen.

Debrecen, 1935 szeptember 9-én.

Kolozsváry-Kiss László,
az igazgatótanács elnöke.

Dr. Papp Ferenc,
igazgató.

A hajdúnánási református reálgimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet váratlan elhalálozás folytán megüresedett latin-görög rendes tanári tanszékre. Az állás egyelőre az előírt törvényes illetményekkel díjazott helyettes tanárral töltetik be kimondottan az 1935—36. iskolai évre. A megválasztott tanár állását folyó évi október hó 15-én köteles elfoglalni.

A megfelelő képesítéssel rendelkező, református vallású, magyar állampolgár okleveles középiskolai tanárok szabályszerűen felszerelt kérvényüket, amelyből esetleg eddigi működésük és katonai szolgálatuk is kiténik, folyó évi október hó 6-ig az igazgatótanácshoz intézve az iskola igazgatótanácsához küldjék be.

Somogyi Pál,
felkész., az ig.-tanács elnöke.

Váczy József,
igazgató.

A botpaládi ref. egyház iskolaszéke pályázatot hirdet Dóczy Imre halálával megüresedett orgonista kántortanítói állásra. Fizetés díjlevél szerint, később a fizetési osztályba besorozással államségélyt is élvez. Kötelesség III—VI. osztályok vezetése, s mindennemű egyházi és belmissziói munkákban való segédkezés, énekvezetés és szervezése. A pályázati kérvények és okmányok 1935. évi szeptember hó 22-ig adandók be alólírott iskolaszéki elnökhöz. Okmányok visszaküldésére válaszbélyeg mellékelendő. Hiányosan felszerelt, vagy később érkező pályázatok nem vétetnek figyelembe.

Szombathy Bertalan,
iskolaszéki elnök.

A csaholei református egyház pályázatot hirdet szept. 21-i lejárattal helyettes énekvezértanítói állásra. Fizetés: az egyházi és állami törvényekben rendelt. Kötelesség: hat vegyes osztálynak a tiszántúli református egyházkerület tanterve szerint való tanítása, énekvezetés, egyházi jegyzőség s lelkész helyettesítése istentiszteleteken akadályoztatás esetén, belmissziói munkában segédkezés. Felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők Csaholcra, a p. Jánk-Kisnamény. Állás a választás jogerőre emelkedése után nyomban elfoglalandó. A presbitérium.

Hajdúbagos református iskolaszéke pályázatot hirdet nyugdíjazással megüresedett kántortanítói állásra. Helyi javadalom 23:40 q rozs, 19½ kat. hold föld, kétszobás lakás, stóla, azaz 56 értékegység. Kötelesség az iskolaszék által kijelölt osztályok (jelenleg V—VI.) vezetése, kántori az E. T. I. tc. 49. § szerint; egyházi és belmissziói munkák és iskolán kívüli népművelés, ismétlőiskola. Pályázati határidő szeptember 28. Kántorpróba szeptember 29. Az állás választás után azonnal elfoglalandó, a lakás csak nov. 1-én. A pályázati kérvény az összes, legújabb keletű mellékletekkel és válaszbélyeges borítékkal ellátva küldendő. Költségmegtérítés nincs. Utazás, költözés saját költségen. Református iskolaszék, Hajdúbagos.

Sárrétudvari református egyháznak presbitériuma nyugdíjazás folytán megüresedett férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma 10 kat. hold föld, 12 mm. búza, 4 mm.

árpa, lakás, államségély. Értékegység 30. Amennyiben presbitérium előlépcső folytán töltene be ez állást, úgy a megüresedő állásra hirdet pályázatot, melynek javadalma 16 kat. hold föld, 32 mm. búza, 12 mm. árpa, lakás, államségély. Értékegység 66. Kérvények szeptember 21-ig lelkészi hivatal címére válaszbélyeggel küldendők. Megjelenés nem szükséges. Állás azonnal elfoglalandó.

4603—1935. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A református egyetemes konvent tankönyvbizottsága pályázatot hirdet a Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalatával kötött szerződése alapján Konfirmációi Káték megírására.

Egy Konfirmációi Káté azok számára irandó, akik az elemi népiskola VI. osztályát nem végezték, tanyákon, szórványokban laknak. Ennek a kátének tartalmaznia kell a tíz parancsolatot, az apostoli hitvallást, az úri imát, a konfirmációi vallás- és fogadástétel teljes szöveggel és rövid értelmezéssel; továbbá a sákramentumokról szóló tanítást, az úrvacsorához való készülést, az úrvacsorai liturgia kérdéseit és feleleteit; a református egyház tagságra vonatkozó fontosabb tudnivalókat és rövid imákat. Szükségesnek látszik az is, hogy függelékkel egy rövid útmutató adassék a biblia és az énekeskönyv használatára, valamint a keresztyén református élet gyakorlására. Ennek a kátének mindenestre rövidnek kell lennie, hogy olcsó áron, esetleg ingyen is terjeszthető legyen.

Ezenkívül pályázatot hirdetünk még egy népiskola V—VI. osztályát végző és külön egy, a középiskolát végző növendékek számára szükséges Konfirmációi Káté megírására is. Összesen tehát három kátéra hirdetünk pályázatot.

A kiadandó tankönyveket az ország összes református iskoláiban kötelezően használni fogják. A pályázat nyílt s azon résztvehet minden református tankönyvíró. Pályázni lehet már nyomtatásban megjelent művel is. Jelleges kéziratokat 1935 december hó 31-ig kell Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata címére, Debrecen, beküldeni.

A pályadíjnyertes művek Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata tulajdonába mennek át. A díjnyertes művek szerzője ívenként 54:40 P díjazásban részesül, az első kiadásnál. A második és további kiadásnál 27:20 P az ívenkénti díjazás. Egy kiadás 10,000 példány. A pályadíj minden december hó 31-én az eladott példányszám arányában fizetetik ki. Amíg a pályadíjnyertes művek forgalomban lesznek, a pályadíj úgy a szerzőnek, mint jogutódjának kifog fizetetteti.

A díjat nem nyert pályaművek szerzőiknek — költséjükre — visszaküldetnek.

Budapest, 1935 augusztus 14-én.

A református egyetemes konvent tankönyvbizottsága:

Dr. Balogh Jenő,
főigazgató, konventi
világi elnök.

Dr. Baltázár Dezső,
püspök, konventi
lelkészi elnök.

Iskolapadok. Ócska iskolapadok eladók a debreceni református Kollégiumban.

Teljes ellátásra elvállalok középiskolai tanulókat. Gondos családi nevelés; tanulmányi vezetés; tanulmányi eredményért felelősséget vállalok. Megkeresések Dr. Varga Jenő vállaltánár, Debrecen, Kollégium, küldendők.

TARTALOM:

Dr. Baltázár Dezső: Elnöki megnyitó az Országos Református Presbitérii szövetség sárospataki nagygyűlésén 1935 augusztus 25-én.

Dr. Tóth István.

Marjay Géza: Post festas . . .

Baráth Imre: Erőtsugárzó drága, szent kövek.

Első lelkészsképző vizsgálatot tett segédlelkészek.

Tudomány és irodalom.

Hírek az egyházmegyéről.

Gyászrovat.

Különlélek.

Hivatalos értesítés.

Pályázatok.

Hírdetések.

Legutányosabban vásárolhat és készíttethet méret után férfi és női cipőket, vadász-, sport-cipőket és csizmákat
UDVARHELYI GYULA orlopäd cipésmesternél
 Debrecen, Ferenc József-út (Piac-u.) 89.
 Orlopäd cipők szakszerű készítője és javítója. Bokasüllyedésnél, kezdőpő lúdtalpúal ajánlja beépített specialis betétjeit.
 Bokasüllyedéshez gyógybetétek állandóan raktáron.

SESZTINA LAJOS

Alapította 1819-ben Sesztina János. vasnagykerekedése
 Telefon 6. és 15-48. Debrecen.
 Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák
 Magyar gyártmányú zománc-edények,
 zsír-bödönök, disznóölő-kések, húsvágó-gépek

! Földek, házak,
 telkek eladása,
 vétele, bérlete

ügyében forduljon bizalommal

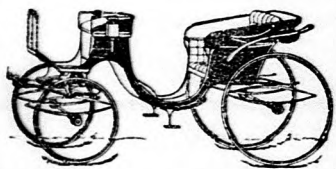
DIENES JÓZSEF

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához
 Debrecen, Fűvészkert-utca 16.

Kályhák, tűzhelyek, zománc-
 edények előnyösen vásárolhatók jótállással

TÓTH GYULA

vasüzletében
 DEBRECEN, VÁROSHÁZA ÉPÜLET.

Kocsik

minden
 alakban

Riesz Henrik

kocsigyár
 Debrecen.

Bartha István kövező- és burkolómester
 DEBRECEN, Ispótló-utca, 3/b. Tel. 27-85.
 Út- és udvarburkolások a legkiválóbb
 burkoló anyagokkal a legolcsóbb árban

Magyarország aranykoszorús mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
 relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-UTCA 77.

és Petneházy-u. 78. sz. egyesített telken, de a
 gyár bejárata: VI., Petneházy-u. 78. sz. alatt.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

BUDAPEST-ANYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
 KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
 AVATÓIT FEL.

Előnyös fizetési feltételek.

Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel,
 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel,
 az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormány-
 díszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székes-
 fehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy
 aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vá-
 sáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogram-
 mos új harangja gyáramban készült.

Központi fűtés, víz, gáz, csatorna

KÉSZÍTÉS, ÁTALAKÍTÁS, JAVÍTÁS, KARBANTARTÁS. MINTARAKTÁRI

Telefon: 19-37.

GYENES

DEBRECEN,
 Szent Anna-utca 8.